

Stad met verbeelding

**Een uitgave van gemeente Almere,
Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling**

Stad met verbeelding

Cultuurnota 2009-2012

Gemeente Almere

Voorwoord

Stad met verbeelding

U leest het goed. Almere heeft verbeelding. Op het gebied van cultuur verbeelden wij ons al veel interessants te hebben en wij zien in de toekomst in onze verbeelding niet alleen een grote, maar ook een vitale, kleurrijke en ondernemende stad.

Bij de start van dit college hebben we een programma afgesproken waar onder andere in staat dat alle Almeerders volwaardig aan het sociale, economische en culturele verkeer kunnen deelnemen. In deze nota wordt die deelname aan de cultuur verder uitgewerkt. Meer Almeerders gaan meedoen aan cultuur. Soms is dat door het versterken van activiteiten in de eigen buurt, soms door ze beter te informeren wat het veelzijdige aanbod is en soms door ze al op jonge leeftijd via de school of buitenschools in aanraking te laten komen met cultuur om de eigen talenten te ontdekken, verder te ontwikkelen en niet in de laatste plaats er plezier aan te beleven.

Almere is en blijft uniek. Dat komt door onze archeologische en jonge stadsgeschiedenis en wordt ook steeds zichtbaarder in de culturele verworvenheden zoals de bijzondere architectuur, de creatieve bedrijvigheid, de podiumkunstenaars, de opvallende beeldende kunst in de stad en door de vele amateurkunstenaars. Als iets tot de verbeelding spreekt dan is het Almere wel.

Daarom heeft de nota met onze cultuurplannen tot 2012 naast tekst ook tot de verbeelding sprekende foto's van een Almeerse fotografe en is hij attractief vormgegeven door een Almeerse vormgever.

Ik wens u naast veel leesplezier dan ook veel kijkplezier.

Arno Visser
wethouder cultuur

Inhoud

1. Cultuur als onderdeel van een integrale vrijetijdsvisie 9

- 1.1 Gemeentelijke rol 10
- 1.2 Naar een cultuurnota 2009-2012 10
- 1.3 Opbouw van de cultuurnota 10

2. Cultuurbeleid 2009-2012: analyse, visie en doelstelling 13

- 2.1 Evaluatie 2002-2008 13
- 2.2 Trends en cijfers, landelijk en lokaal 14
- 2.3 Analyse van de huidige situatie, SWOT 15
- 2.4 Visie op vrije tijd en cultuur 16
- 2.5 Hoofddoelstelling 17

3. Speerpunten 19

- 3.1 De eigen woonomgeving 19
 - Speerpunt 'cultuur dichterbij de mensen' 22
 - Maatregelen 23
- 3.2 Het stedelijke niveau 24
 - Speerpunt 'versterking culturele infrastructuur' 24
 - Speerpunt 'versterking economische potentie van cultuur' 24
 - Speerpunt 'talentontwikkeling' 26
 - Maatregelen 27
- 3.3 (Boven)regionale profilering 28
 - Speerpunt 'meer (top)cultuur in Almere' 29
 - Speerpunt 'Unique Selling Points: landschapskunst en architectuur meer in beeld' 29
 - Maatregelen 29
- 3.4 De culturele infrastructuur volgens de zes kunst disciplines 30
 - 1. Media en letteren 31
 - 2. Cultureel erfgoed 31
 - 3. Beeldende kunst en Bouwkunst 32
 - 4. Amateurkunst en kunsteducatie 35
 - 5. Podiumkunsten 38
 - 6. Film 41

4. Financiën 43

5. Bijlagen 46

- Gesprekspartners 46
- Geraadpleegde bronnen 47
- Afkortingen 47

1. Cultuur als onderdeel van een integrale vrijetijdsvisie

Almere is een moderne stad die sterk inzet op zijn economische groei, maar die tegelijkertijd ruimte biedt voor verbeelding. Kunstenaars, culturele initiatieven, organisaties en evenementen vinden in Almere een thuis. Voor het profiel van de stad is dat een noodzakelijk goed: zonder cultuur is er geen sprake van een vitaal stadsleven. Voor inwoners betekent het meer keuze in vrijetijdsbesteding. Keuzes die iedere burger voor zichzelf maakt, maar waar wij als gemeente wel de voorwaarden voor willen scheppen.

In het Coalitie akkoord 2006-2010 is al een richting aangegeven: "alle Almeerders moeten volwaardig aan het sociale, economische en culturele verkeer kunnen deelnemen". Binnen de programmabegroting is uitgewerkt hoe we deze algemene ambitie willen bereiken. Zo is er een programma Vrije Tijd met drie doelstellingen: meer Almeerders nemen deel aan vrijetijdsactiviteiten in eigen stad, het aanbod van vrijetijdsactiviteiten moet beter afgestemd worden op de vraag en de vrijetijdsvoorzieningen in Almere krijgen een sterkere regionale functie.

Om deze programmadoelstellingen een goede invulling te geven, ontwikkelde de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling in maart 2008 een toekomstvisie voor vrije tijd in Almere tot 2020, 'De (vrije) tijd van je leven'. Deze visie geeft richting aan de gewenste ontwikkeling van een integraal Almeers vrijetijdsbeleid (sport, cultuur, recreatie en andere vrijetijdssectoren) en houdt daarbij rekening met de geplande schaa sprong naar 350.000 inwoners in 2030. De Visie Vrije Tijd benoemt twee hoofddoelen: het creëren van een hechte, leefbare samenleving en het versterken van de identiteit van de stad. Cultuur kan aan beide doelen goed bijdragen. Ruim 80% van de Almeerders (dat zijn ruim 150.000 mensen) doet iets aan cultuur in hun vrije tijd en ontmoet daarbij anderen. Of het nu gaat om samen zingen in een kerkkoor of een cursus djembé, om het vrijwillig meewerken aan het Flevolandse deel van de popsite 3voor12 of het bezoeken van een operettevoorstelling: mensen hebben plezier, ontmoeten elkaar en ontdekken hun talent. Daar waar talenten bekend worden, dragen ze in het land bij aan de identiteit van Almere. Ali B, Floortje Smit uit Idols, Jörgen Raymann en Peer Ulijn zijn daar sprekende voorbeelden van. Ook de keuze voor

Als gemeente laten we onze rol als initiator los en gaan we volwassen relaties aan met de culturele organisaties

internationale architecten in het stadshart, onze architectuurexperimenten en de landschapskunst geven bijzondere invulling aan onze identiteit.

De Visie Vrije Tijd geeft een redelijk globaal kader voor het vrijetijdsbeleid tot 2020. Voor de middellange termijn is een wat concretere uitwerking nodig. Daarom hebben wij voor de periode 2009-2012 binnen het kader van de Visie Vrije Tijd uitvoeringsnota's sport en cultuur gemaakt. De cultuurnota loopt daarmee parallel aan de cultuurnota van het rijk en die van de provincie Flevoland.

1.1 Gemeentelijke rol

De cultuurnota die voor u ligt, beschrijft wat wij tussen 2009 en 2012 willen bereiken en hoe we dat willen doen. Daarbij is cruciaal welke rol wij zelf nemen en op welke wijze we willen samenwerken met andere partijen in de stad.

In de cultuurnota 2002-2005 werd de gemeentelijke rol uitgesplitst in vijf taken: beleidsformulering, subsidieverlener, uitvoerder, initiatiefnemer en regisseur. De artistiek inhoudelijke kwaliteitsbeoordeling van culturele projecten behoorde expliciet niet tot de taken.

Inmiddels is er veel gebeurd op het terrein van de professionalisering van het culturele veld in Almere. De stad kent een behoorlijk aantal professioneel geleide culturele ondernemingen, die in toenemende mate de rol op zich nemen van initiatiefnemer en uitvoerder. Als gemeente laten we onze rol als initiator los en gaan we volwassen relaties aan met de culturele organisaties. We zijn van plan om afspraken met hen te maken over hun rol, en hen op een zakelijke wijze af te rekenen op resultaten. Onze eigen rol beperkt zich in de komende jaren hoofdzakelijk tot die van beleidsontwikkelaar, subsidieverlener en regisseur in de zin van lobbyist en netwerkfacilitator. Overigens onderscheiden

we ons daarmee van het beleidsterrein sport, dat per definitie voor een aanzienlijk deel rust op de schouders van vrijwilligers. Dat betekent dat de gemeente in die sector meer een proactieve en initiërende rol speelt bij het faciliteren, stimuleren en regisseren van initiatieven.

1.2 Naar een cultuurnota 2009-2012

Voor deze cultuurnota is gebruik gemaakt van onderzoek naar landelijke, regionale en lokale trends en ontwikkelingen in vrije tijd en cultuur. Er is gebruik gemaakt van cijfermateriaal over de Almeerse demografie (zoals groei, samenstelling van de bevolking en geografische spreiding van groepen over de stad), maar ook van economische gegevens van de Kamer van Koophandel. Daarnaast zijn de onderzoeksresultaten van meerdere cultuur-

participatieonderzoeken van Almeeders geanalyseerd. Er zijn gesprekken gevoerd met belangrijke maatschappelijke partners en sleutelfiguren op het gebied van cultuur. Binnen de gemeentelijke organisatie zijn bovendien experts ingeschakeld op het gebied van de Sociale Agenda, stadsdelen, ruimtelijke ontwikkeling, diversiteitbeleid en sociale zaken.

Het resultaat is een nota cultuur binnen een breder perspectief van vrijetijdsbesteding. De speerpunten en doelen zijn benoemd voor de middellange termijn (tot 2012), maar wel vanuit het perspectief van een doorgroei naar 350.000 inwoners.

1.3 Opbouw van de cultuurnota

Het eerste hoofdstuk licht toe hoe de cultuurnota zich verhoudt tot de Visie Vrije Tijd die begin 2008 is vastgesteld. Bovendien wordt de gemeentelijke rol

benoemd voor de komende jaren. In hoofdstuk 2 staat een evaluatie van de uitgangspunten van het cultuurbeleid in de jaren 2002-2008. De analyse van de actuele situatie leidt tot een sterkte-zwakke analyse van het culturele veld en het publieksbereik. Dit leidt tot zes speerpunten met maatregelen die in hoofdstuk 3 aan bod komen. Hoofdstuk 4 biedt het financiële kader in meerjarig perspectief.

FOTO: STUDIO KASTERMANS, HILVERSUM (STADSARCHIEF ALMERE)

2. Cultuurbeleid 2009-2012: analyse, visie en doelstelling

In de periode 2005-2008 is voortgebouwd op de beleidsdoelstellingen die verwoord zijn in de cultuurnota 2002-2005. De evaluatie van de afgelopen zeven jaar levert een gemengd beeld op. Door forse investeringen hebben we een aantal prachtige cultuurgebouwen kunnen neerzetten in het stadshart. Ook zijn we er in geslaagd enkele podiumkunstinitiatieven van hoogstaande kwaliteit aan ons te binden: BonteHond, Suburbia en Vis à Vis.

2.1 Evaluatie 2002-2008

We hebben een aantal broedplaatsen in de stad, waar creatieve makers een plek hebben. Museum De Paviljoens heeft landelijke betekenis, Almere heeft een eigen Stadsarchief en via het cultuurstimuleringsbudget hebben we het culturele leven een impuls gegeven. Uit het Dimensus onderzoek naar participatie in 2008 blijkt bovendien dat de deelname van niet-westerse Almeerders sinds 2002 is gegroeid en nu op hetzelfde niveau is als de deelname van westerse inwoners van onze stad. Van de andere kant is een flink aantal concrete voornemens niet van de grond gekomen, zoals het Annie M.G. Schmidthuis, het archeologisch bezoekerscentrum, het museumconcept SITE, een roulerend intendantschap, grote markerende kunstwerken in de stad en het huisvesten van een professionele jeugdtheatergroep. We zijn overtuigd van het belang van onderzoek als het gaat om de toetsing van de resultaten van deze cultuurnota 2009-2012.

Uitgangspunten cultuurnota 2002-2005

De cultuurnota 2002-2005 bevatte drie uitgangspunten:

- het realiseren van groei van het culturele aanbod en de afstemming op de verschillende groepen en wensen in Almere;
- het culturele leven reflecteert de culturele pluriformiteit en bevordert de sociale samenhang;
- het ontwikkelen van een eigen culturele identiteit, gebaseerd op de lokale cultuur, maar ook landelijk en internationaal.

Het realiseren van groei van het culturele aanbod en de afstemming op de verschillende groepen en wensen in Almere.

In het eerste deel van deze ambitie zijn we voor een groot deel geslaagd. Op dit moment zijn er culturele organisaties actief binnen alle kunstdisciplines en in architectuur, archeologie en archivering. Almere herbergt verschillende soorten inwoners: veel gezinnen, tweeverdieners, mensen afkomstig uit diverse culturen en van alle leeftijden. Dat de publieksparticipatie aan cultuur sinds 2002 is gestegen, is positief. Een van de voorbeelden – naast de groei bij de reguliere instellingen – was de cultuurscout Tumult die in zeven jaar tijd 277 projecten heeft ondersteund, vooral van jongeren. Uit bovenstaande alinea blijkt dat het gelukt is voor een deel van de bevolking een aantrekkelijk aanbod te creëren.

Het culturele leven reflecteert de culturele pluriformiteit en bevordert de sociale samenhang.

Een van de maatregelen die hier uit voortvloeide was de opzet van een Stadsarchief en een beleid over archeologie. Daarin zijn we geslaagd. We concluderen echter ook dat we niet in staat zijn op basis van cijfers aan te geven hoe het staat met de bevordering van de sociale samenhang of met de zichtbaarheid van de culturen in de stad.

Het ontwikkelen van een eigen culturele identiteit, gebaseerd op de lokale cultuur, maar ook landelijk en internationaal.

Concreet betekende dit een positie in het cultuurconvenant, de aantrekkingskracht op kunstenaars, het trekken van publiek van buiten en flexibiliteit bij ontwikkelingen. We kunnen nu met trots stellen dat we vanaf 2009 goed zichtbaar zijn in het convenant met het rijk en dat de landelijke bijdrage in vergelijking met de vorige periode meer dan verdubbeld is (van € 2,98 in 2005-2008 naar € 8,11 per inwoner vanaf 2009).

Voor wat betreft de geambieerde aantrekkingskracht op kunstenaars, hebben we de indruk dat Almere een behoorlijk aantal kunstenaars en creatieve ondernemers huisvest, die echter voor het overgrote deel onzichtbaar blijven omdat het merendeel vanuit de eigen woning werkt. Dit wordt bevestigd door gegevens van de Kamer van Koophandel en de provincie. Dat onze aantrekkingskracht op creatieven is gegroeid, kunnen we echter niet met feiten onderbouwen. Dat geldt ook voor de omvang

Mensen zijn bereid steeds meer geld te besteden aan hun vrije tijd, gemiddeld zo'n 25% van het besteedbare inkomen

van het publiek van buiten Almere dat onze evenementen en podia bezoekt.

De genoemde flexibiliteit bij ontwikkelingen hebben we vanaf 2002 vorm gegeven via het cultuurstimuleringsbudget. Initiatieven als het Kamermuziekfestival, het Havenfestival en Suburbia zijn hierdoor mogelijk gemaakt. Het budget heeft in die zin voldaan aan zijn doelstelling. Bovendien hadden we door het Actieplan Cultuurbereik de mogelijkheid tot een matching met rijksmiddelen, waarmee cultuurscout Tumult aan de slag kon (2000-2008). De praktijkervaringen met Tumult en het budget cultuurstimulering gebruiken we bij de plannen voor het nieuwe matchingsbudget met het nieuwe landelijke Fonds voor Cultuurparticipatie (zie 3.1.).

2.2 Trends en cijfers, landelijk en lokaal

Landelijke trends

Mensen zijn bereid steeds meer geld te besteden aan hun vrije tijd, gemiddeld zo'n 25% van het besteedbare inkomen. Die vrije tijd vult ieder op eigen wijze en vaak hoort daar een sociale component bij. De belangrijkste waarde die mensen aangeven wanneer ze het hebben over vrije tijd, is de beleving van vrijheid, gevolgd door zelfontplooiing en sociaal verkeer. Bezoek aan de bibliotheek, het theater of het buitenevenement moet concurreren met andere opties. Sommige daarvan zijn (bijna) gratis en makkelijk te combineren met de thuis-situatie. Voor cultuur moeten mensen toch de deur uit. Soms is dat niet ver, maar gezien de schaal van Almere is het goed mogelijk dat Almeerders een kilometer of 10 onderweg zijn voor een voorstelling of concert.

Almere huisvest veel gezinnen met kinderen. Door de hoge arbeidsparticipatie komt er meer druk op de vrije tijd. In de periode met kleine kinderen heeft een

gezinshuishouden gemiddeld minder vrije tijd dan een of twee decennia terug. Behalve gebrek aan tijd kan ook een beperkt 'vrij' budget meespelen bij lage participatie aan het culturele leven. Beperkingen voor cultuurdeelname van eenpersoonshuishoudens hebben eerder met geld te maken, terwijl bij 65-plussers ook een gebrek aan uitgaanstraditie, mobiliteit en veiligheid meespeelt. (zie grafiek 1, pagina 23)

In de vrijetijdsector is de beleveniseconomie steeds belangrijker. Ook in Almere blijkt dat evenementen, festivals en popconcerten hoog scoren als het om publieksbereik gaat. Terwijl ieder voor zich kiest of en hoe hij deelneemt aan het culturele leven, brengen mensen hun vrije tijd graag door met anderen. Dat leidt bij ons tot de conclusie dat het belangrijk is een laagdrempelig aanbod te hebben in de directe woonomgeving, aangevuld met een kwalitatief hoogwaardig cultureel aanbod in het centrum en op een beperkt aantal plaatsen in de rest van de stad.

Cultuurbezoek en cultuurdeelname in Almere

In 2008 heeft de gemeente Almere voor de derde maal een onderzoek gedaan naar deelname van

inwoners aan culturele evenementen en activiteiten. Wanneer we de cijfers in landelijk perspectief plaatsen kunnen we concluderen dat het over het geheel genomen goed gaat met de participatie aan cultuur in Almere. Ouderen en lager opgeleiden zijn minder cultureel actief, maar beide groepen lopen langzaam hun achterstand in wanneer we de cijfers vergelijken met 2002. Jongeren tot 18 jaar en hoger opgeleiden scoren hoger dan gemiddeld. Het meest bezocht zijn de bibliotheek en de bioscoop. Ten opzichte van 2002 is het bezoek aan opera/operette, klassieke muziek en ballet percentageel het sterkst gestegen. Absoluut gezien is er dankzij de bevolkingsgroei van Almere ook in 2008 een stijging van publiek in vergelijking met 2005. Die trend zal zich doorzetten gezien de verwachte groei van de stad.

2.3 Analyse van de huidige situatie, SWOT

Op basis van de sterkte-zwakte analyse uit de Visie Vrije Tijd, de evaluatie van de voorgaande cultuurnota en de cijfers over cultuurparticipatie komen wij tot het volgende beeld van cultuur in Almere.

Sterk

- Groeiende infrastructuur culturele organisaties
- Publieksbereik bij culturele evenementen
- Podiumkunsten en museum in convenant
- Landschapskunst en architectuur (USP's)
- Cultuurdeelname komt overeen met landelijke cijfers en is deels hoger

Zwak

- Horeca bij veel culturele instellingen onvoldoende
- Zichtbaarheid organisaties/activiteiten onvoldoende
- Volume aanbod vrije tijd op woonwijniveau is wisselend
- Ontbreken opvallend icoon
- Onvoldoende samenwerking culturele organisaties
- Beperkt aantal culturele aanbieders

Kansen

- Groei bevolking
- Nieuw co-budget participatie vanaf 2009
- Concentratie cultuur in het stadshart
- Nieuwe podia (bibliotheek, Kunstgebouw Almere Buiten, cultureel centrum in Poort)
- Belangstelling voor cultuur in onderwijs
- Nieuwe museale functie volgens advies Fuchs
- BKV gelden vanaf 2009 in Almere

Bedreigingen

- Weinig differentiatie in aanbod, meer van hetzelfde
- Veel tweeverdieners met gezinnen met kinderen (weinig vrije tijd)
- Toename van achterstandswijken
- Deel bevolking participeert niet (ouderen/laag opgeleiden)
- Publiek kiest voor cultuur elders (2008: 30% buiten Almere)

2.4 Visie op vrije tijd en cultuur

Zoals hiervoor al aangegeven, vloeit deze cultuurnota voort uit een integrale toekomstvisie op vrije tijd. De Visie Vrije Tijd geeft richting aan de ontwikkelingen in vrijetijdsbeleid tot 2020. Het treedt niet in de plaats van sport- of cultuurbeleid maar biedt daarvoor een breder kader voor de langere termijn.

In de Visie Vrije Tijd is gekozen voor het creëren van een hechte, leefbare samenleving en het versterken van de identiteit van de stad op drie niveau's: de eigen woonomgeving, het stedelijke niveau en het (boven)regionale niveau.

In zowel de sportnota als in de cultuurnota gebruiken we deze drie niveaus als kapstok voor de keuze van speerpunten en maatregelen.

Op deze manier ontstaat er tussen de beide nota's uniformiteit en kunnen we in de toekomst integrale afwegingen maken die tegemoet komen aan de wensen van de Almeerse bevolking. Voor de helderheid gaan wij nog even in op de verschillende niveaus.

De eigen woonomgeving

De directe leefomgeving van mensen is hun eerste identificatiepunt. Mensen voelen zich in de eerste plaats buurtbewoner, dan pas Almeerder. Een hechte samenleving begint in de buurt, waar mensen elkaar kennen en zich betrokken voelen bij de woonomgeving. Veel mensen ervaren de wijken in Almere als tamelijk saai. Er wordt gewoond, maar er is weinig reden het huis uit te gaan anders dan voor werk of boodschappen. De eerste opgave is dan

Een hechte samenleving begint in de buurt, waar mensen elkaar kennen en zich betrokken voelen bij de woonomgeving

ook het verlevendigen en verfraaien van de directe woonomgeving van de Almeerders, opdat zij hun talenten kunnen ontplooiën, zich kunnen ontspannen en mensen kunnen ontmoeten.

Wij vinden het wenselijk dat zoveel mogelijk Almeerders dichtbij huis aan culturele activiteiten kunnen deelnemen. Passief (luisteren, kijken) of actief (zelf doen). Dit betekent dat er op wijkniveau – waar mogelijk gekoppeld aan (brede) scholen – laagdrempelige activiteiten moeten zijn die aansluiten bij de interesses en wensen van de bewoners ter plekke. Afhankelijk van de locatie en de bevolkings-samenstelling kan het voorzieningenpakket per wijk overigens variëren. Sleutelwoorden voor buurt- en wijkvoorzieningen zijn samenwerking, burger-initiatief, begeleiding en laagdrempeligheid.

Het stedelijke niveau

Naast het laagdrempelige aanbod op wijkniveau zal de stedelijke culturele infrastructuur verder versterkt worden. We hebben het hier in de eerste plaats over versterking van de bestaande stedelijke instellingen (bibliotheek, Schouwburg Almere, Architectuurcentrum CASLa, Filmtheater Cinescope, Museum De Paviljoens, Corrosia, kunstencentrum de Kunstlinie) op bestuurlijk gebied, maar ook op het vlak van marketing en publieksbereik. In de tweede plaats gaat het over de uitbreiding van de culturele infrastructuur om zo een complete stad te worden. Natuurlijk zullen Almeerders ook dan naar Amsterdam, Den Haag, Utrecht of Rotterdam blijven gaan. Zij zullen altijd het Concertgebouw, het Nederlands Dans Theater, het Festival Oude Muziek of het Filmfestival in Rotterdam blijven bezoeken vanwege de uniciteit van het aanbod. Verder willen wij meer aandacht besteden aan de economische potentie van cultuur. Cultuur is een van de factoren die de aantrekkingskracht bepaalt van een stad. Dat geldt voor bedrijven die zich willen vestigen, maar ook voor individuen, vooral hoger opgeleiden. Tenslotte willen wij talentontwikkeling stimuleren.

(Boven)regionale profilering

Bij de volwaardige stad die Almere wil worden, hoort een duidelijke identiteit. Een identiteit die aansluit bij de sterke kanten en wervend is naar huidige – maar vooral ook toekomstige – bewoners en bezoekers. De nabijheid van Amsterdam is een sterk punt dat benut kan worden, maar Almere kan niet zonder eigen iconen. Die iconen creëer je echter niet bewust, maar die ontstaan in de loop der tijd. Almere heeft als nieuwe stad de kans anders en

innovatief te zijn. Dit betekent dat het vrijetijds-aanbod voor iedereen duidelijk maakt: dáárvor moet je in Almere zijn.

Dat betekent in de eerste plaats dat we meer instellingen van landelijke bekendheid in de stad willen hebben, die publiek van buiten Almere trekken. In de periode 2005-2008 hebben wij hierin geïnvesteerd, met als resultaat dat Suburbia, Vis à Vis en BonteHond de komende vier jaar een forse rijksbijdrage zullen ontvangen. Ook Museum De Paviljoens ontvangt rijks-geld. Ons profiel als groei-stad met een stedelijke kern in een groen-blauwe omgeving vraagt daarnaast om een focus op onze Unique Selling Points (USP's): de landschaps-kunst en architectuur.

2.5 Hoofddoelstelling

Bovenstaande visie leidt tot de volgende hoofddoelstelling van het Almeerse cultuurbeleid 2009-2012:

Het realiseren van een zo volledig mogelijk cultuuraanbod dat past bij de omvang van de stad. Met dit aanbod dragen wij bij aan de hechte, leefbare samenleving en versterken we de identiteit van de stad.

3. Speerpunten

De visie en doelstelling uit het vorige hoofdstuk laten zich – volgens de drie niveaus van de Visie Vrije Tijd, de eigen woonomgeving, stedelijk en regionaal – vertalen in zes speerpunten: cultuur dichterbij de mens, versterking culturele infrastructuur, versterking economische potentie van cultuur, talentontwikkeling, meer (top)cultuur in Almere en landschapskunst en architectuur als ‘unique selling points’ meer in beeld.

3.1 De eigen woonomgeving

De stadsdelen van Almere hebben elk een Programmaplan met actiepunten op het gebied van cultuur. De Programmaplanen hebben een perspectief van 20 jaar, op grond daarvan worden elk jaar uitvoeringsplannen gemaakt. Wij zoeken aansluiting bij de Programmaplanen en de onderliggende uitvoeringsplannen. Op dit moment bieden de stadsdelen al een rijk palet aan culturele activiteiten. Op initiatief van inwoners, vanuit amateurkunstverenigingen, in samenwerking met brede scholen of als activiteit van een van onze culturele organisaties. Een voorbeeld van het laatste is de inzet door de Kunstlinie op community arts activiteiten. Vanaf 2009 ondersteunen we bovendien, in samenwerking met de dienst Programma Bureau Stad, initiatieven van Almeerders vanuit een nieuw cultuurparticipatiebudget.

De stadsdelen

Almere Haven

Het programmaplan spreekt de ambitie uit om het centrum van Haven aantrekkelijker te maken voor winkelend publiek en voor kunst- en cultuurliefhebbers.

In voorgaande cultuurnotaperiodes, vanaf 1997, is sterk ingezet op een culturele impuls voor Almere Haven. Dit heeft tot een aantal goede resultaten geleid. Het Havenfestival is inmiddels uitgegroeid tot een evenement van belang. Er zijn twee broedplaatsen (De Hulk en BG 22-24) en de Kunstgracht is een straat met enkele culturele bedrijfjes waar kunstenaars zich hebben gevestigd.

Almere Haven is ook de thuishaven voor de culturele organisatie Corrosia, een combinatie van een vlakke

vloertheater en een instelling voor beeldende kunst. Vanuit het standpunt om datgene te versterken wat kansrijk is, vinden we dat Corrosia naast de bestaande spilfunctie op het gebied van cultuur in Haven, ook een stedelijke positie moet innemen, vooral in beeldende kunst. We onderzoeken daarnaast in hoeverre het mogelijk is om de bibliotheek van Haven te verhuizen naar gebouw Corrosia. Zo wordt de culturele functie versterkt van deze centrale plek in het stadsdeel. Naast Corrosia achten wij de broedplaats BG 22-24 van belang voor de culturele infrastructuur. Subsiëring van BG 22-24 is onderdeel van de besteding van het meerjarige budget Culturele Impuls Almere Haven.

Almere Buiten

Het programmaplan benoemt voor Buiten twee doelstellingen waaraan cultuur een bijdrage kan leveren: het ontwikkelen van de eigen identiteit en het imago van Buiten, onder meer door het opstellen en uitwerken van een culturele agenda, en het versterken van de eigen kracht van buurten in Almere Buiten.

Het culturele aanbod in Almere Buiten is nog onvoldoende zichtbaar. Om die reden is in 2006 en 2007 het project Culturele Strategie Almere Buiten uitgevoerd. Een resultaat hiervan is de Culturele Kaart van Almere Buiten, die duidelijk maakt dat er wel degelijk een divers en kleinschalig cultureel aanbod is.

Voorbeelden zijn de gedichtenplaten op de Evenaar, de looproute met mozaïektegels, de kunstambassadeurs die een kunstwerk adopteren en de toekomstige kunstetages in het nieuwe centrum.

Het theatertje BinnensteBuiten kreeg de afgelopen jaren vanuit het Actieplan Cultuurbereik subsidie. Zij organiseren in de Oostvaardersbuurt eens per maand een professionele theatervoorstelling voor peuters en kleuters. Dit initiatief verdient ook de komende periode vanuit een meerjarig perspectief

subsidie. Tenslotte zal in 2011 het Kunstgebouw in het centrum van Almere Buiten de deuren openen. Dan is er dus een goed geoutilleerd podium, terwijl het Kunstgebouw ook kan zorgen voor de synergie tussen cultuurvoorzieningen in Buiten.

Het Evenaarfestival heeft de ambitie een vaste plek te krijgen op de evenementenkalender, evenals het Bombariefestival. Beide festivals hebben een interessante editie laten zien. We zijn positief geïnteresseerd in de verdere ontwikkeling van deze festivals, maar beschikken niet over een vrij te besteden budget voor festivals en evenementen. Dit budget is immers bij Almere City Marketing (ACM) en de Kemphaan ondergebracht.

De Visie Vrije Tijd stelt het thema 'verbinden en versterken' prominent op de agenda. Dat betekent concreet onder meer dat wij het culturele netwerk de komende jaren binnen de stad zichtbaar maken en versterken. Op basis van de ervaringen met de Culturele Kaart van Buiten komen er ook voor de andere stadsdelen Culturele Kaarten. Die van Buiten wordt geactualiseerd. Bovendien onderzoeken we in hoeverre het zinvol is om een digitale culturele kaart van de hele stad te maken. PBS is voortrekker bij de realisatie van de Culturele Kaarten.

Almere Stadscentrum, Stad Oost en West

Almere Stad Oost en West zijn qua cultuur sterk gericht op het Stadscentrum vanwege de ligging van de stadsdelen. Op het wijkniveau vinden er activiteiten plaats in brede scholen en op het gebied van amateurkunst. Stedenwijk Straalt en de ambitie om een beeldenroute te realiseren in het Lumièrepark zijn andere voorbeelden van initiatieven in de wijk. Voor professioneel aanbod zijn bewoners echter in eerste instantie aangewezen op het centrum van de stad.

Niveaus	Speerpunten
<ul style="list-style-type: none"> De eigen woonomgeving 	<ul style="list-style-type: none"> Cultuur dicht bij de mensen Versterking culturele infrastructuur Versterking economische potentie van cultuur
<ul style="list-style-type: none"> Het stedelijke niveau 	<ul style="list-style-type: none"> Talentontwikkeling Meer (top)cultuur in Almere
<ul style="list-style-type: none"> (Boven)regionale profilering 	<ul style="list-style-type: none"> USP's landschapskunst en architectuur meer in beeld

De afgelopen jaren is er veel gebeurd in het Stadscentrum. Schouwburg Almere en kunstencentrum de Kunstlinie hebben samen een nieuw en groot gebouw betrokken, de Voetnoot is deels in gebruik genomen als broedplaats voor theaterproducties en andere culturele initiatieven, CASLa is verhuisd naar een eigen paviljoen in het centrum en de nieuwbouw voor de bibliotheek zal in de loop van 2009 gereed zijn. In het stadshart zijn veel stedelijke voorzieningen op loopafstand samengebracht. Vooral voor grotere publieksmanifestaties als de Cultuurnacht is deze compactheid van grote waarde.

Het Programmaplan biedt een toekomstvisie waarin het Stadscentrum en het Weerwater een bruisend middelpunt zijn voor uitgaan en recreëren. Ook voor stedelijk wonen, hoger onderwijs en andere voorzieningen zal het Stadscentrum in onze visie een populaire plek worden. Om dit te realiseren willen wij inzetten op de vrijetijdssector als economische motor. Dat kan bijvoorbeeld door het organiseren van activiteiten in het centrum en bij het Weerwater.

De Esplanade tenslotte is een grootstedelijk plein met allure, dat uitnodigt om daadwerkelijk door de Almeerders gebruikt te worden. Op dit moment ligt het plein er naar onze mening nog te vaak te stil bij. Voorstellingen, concerten en evenementen zouden dit plein echt bij het stadshart trekken en de verbinding leggen tussen het theater, het water en de winkels. Wij zijn in overleg met Schouwburg Almere en kunstencentrum de Kunstlinie, ACM en de ondernemersvereniging om de mogelijkheden daartoe te onderzoeken.

Ook nieuwe publieksaantrekkende (culturele) voorzieningen kunnen een economische motor zijn. Wij denken bijvoorbeeld op de lange termijn aan een concertzaal en op de middellange termijn aan een nieuwe museale publiekstrekker. Dat kan ook een museum van elders zijn, zoals het Nederlands Politiemuseum, dat zich onlangs bij ons gemeld heeft. Huisvesting in de Voetnoot in combinatie met de huidige broedplaats is qua ruimte mogelijk en een van de concrete opties. Wij willen onderzoeken of we de Voetnoot langer dan drie jaar beschikbaar kunnen houden als culturele broedplaats.

Almere Poort

Het nieuwe stadsdeel Poort wordt de komende jaren gerealiseerd. Er is nu één culturele organisatie gevestigd, locatietheatergroep Vis à Vis. Zij hebben een tijdelijke plek vlak achter de IJmeerdijk. Dit 'landje' zal op termijn plaats moeten maken voor een boulevard van ruim drie kilometer, met leisure en uitgaansvoorzieningen. Drie projectontwikkelaars hebben hierover inmiddels een visie gepresenteerd. Leisure is een van de thema's, terwijl het strand ook in de toekomst in gebruik blijft voor (culturele) evenementen.

Een andere interessante ontwikkeling is de nieuwe nevenvestiging van OSG De Meergronden in Europa-kwartier. Deze school voor voortgezet onderwijs wordt opgezet rond het thema theater, overigens zonder dat het een opleiding is voor theater-gerelateerde beroepen. Binnen de school komt een podium en een theatercafé dat ook voor de bewoners uit de wijk een functie krijgt.

Het Olympiakwartier wordt het centrum van stadsdeel Almere Poort. Dit gebied krijgt een stedelijk karakter, met meer hoogbouw dan in de rest van Almere. Voor startende ondernemers komen woningen met mogelijkheden voor thuiswerken. Op de voorzieningenkaart staan een culturele ruimte, bibliotheek en een jongeren-ontmoetingsruimte. De komende tijd zal een integraal plan voor deze culturele voorzieningen worden ontwikkeld.

Almere Hout en Pampus

Een groot deel van de inwoners van Almere Hout is meer georiënteerd op het culturele aanbod in de regio. Het aantal inwoners van Almere Hout verdubbelt binnenkort met de realisatie van Hout Noord. De uitdaging ligt in het betrekken van deze Almeeders bij de culturele instellingen in onze stad. Een besluit over de verdere uitbreiding van Almere Oost is gekoppeld aan de groei van de stad naar 350.000 inwoners. Afhankelijk van de gekozen voorkeursvariant voor de uitbreiding van de stad zal de groei plaatsvinden aan de westkant (Pampus) of aan de oostkant.

→ Speerpunt 'cultuur dichterbij de mensen'

Hoe iemand z'n vrije tijd besteedt is een eigen keuze. De een kiest voor sport, de ander fietst, de derde zingt in een koor. Als overheid stimuleren we die keuze door de aanleg van sportvelden, fiets- en wandelpaden en door het subsidiëren van podia als

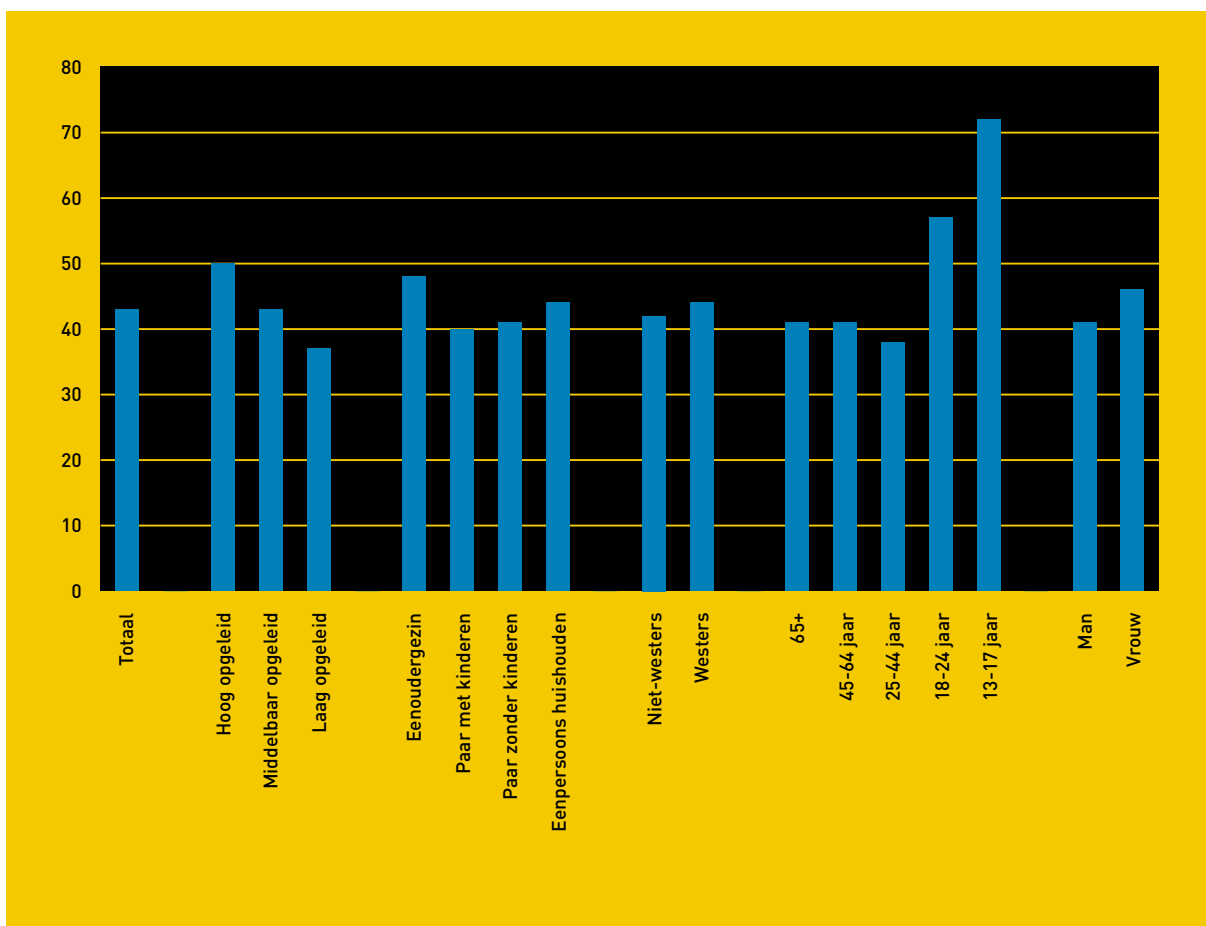
De in de Visie Vrije Tijd geformuleerde ambitie dat alle Almeeders in hun directe woonomgeving van cultuur kunnen genieten vraagt om voldoende slagkracht, ook financieel

de Glasbak en bijvoorbeeld het nieuwe Kunstgebouw Almere Buiten. Cultuur beleven, bezoeken of zelf actief zijn als amateur zorgt er voor dat je je thuis voelt in Almere.

Wij willen vanaf 2009 ideeën van inwoners honoreren via een budget cultuurparticipatie. Zo kunnen inwoners zich meer verbonden voelen met hun woonomgeving, meer tijd doorbrengen met andere bewoners en cultureel actiever worden.

Het cultuurparticipatiebudget ondersteunt vanaf 2009 beloftevolle en interessante initiatieven van inwoners waarbij ze zelf actief bezig zijn met cultuur met een financiële bijdrage. Dit kunnen ook kleinschalige evenementen zijn, dichtbij de eigen woonomgeving. Het nieuwe budget ontstaat door ons budget cultuurstimulering en een deel van ons budget voor amateurkunstprojecten samen te voegen tot een budget cultuurparticipatie. Met matching van het landelijke Fonds voor Cultuurparticipatie hebben we dan een redelijk budget te besteden voor culturele initiatieven die de sociale cohesie vergroten, die de mensen de wijk intrekken en die jeugd en jongeren hun talent laten ontdekken.

Op basis van cultuurparticipatieonderzoek, de sociale atlas, onderzoek in het kader van de Sociale Agenda en informatie van onze dienst Programma Bureau Stad (bijvoorbeeld over integrale wijkaanpak) zullen we bepalen op welke groepen en/of wijken wij specifiek inzetten. De in de Visie Vrije Tijd geformuleerde ambitie dat alle Almeeders in hun directe woonomgeving van cultuur kunnen genieten vraagt om voldoende slagkracht, ook financieel. Het opsporen van bewoners met goede ideeën en

Grafiek 1. Percentage beoefenaars van kunstzinnige activiteiten, naar persoonskenmerken (inclusief film).

plannen die kansrijk zijn, geven we in handen van een scout die in de wijken werkt. We onderzoeken of hier een combinatie gemaakt kan worden met sport of onderwijs. De scout koppelt de bewoners aan professionals die helpen de plannen uit te voeren. Al deze voornemens resulteren vanaf 2009 in een intensivering van de afstemming en samenwerking tussen Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO) en Programma Bureau Stad (PBS) als het gaat om cultuur in de directe woonomgeving.

Maatregelen

Bij de uitwerking van onderstaande maatregelen zal intensief worden samengewerkt door de gemeentelijke diensten DMO, PBS en Sociale Zaken.

1. Inzetten budget Cultuurparticipatie op buurt- en wijkniveau om culturele ideeën te stimuleren en mogelijk te maken en zo mogelijk een cultuurscout hierbij inzetten;
2. Voortzetten door Corrosia van de taak publieksgerichte activiteiten te organiseren met partners uit Haven;
3. Subsidiëring met meerjarige intentie van broedplaats BG 22-24 in Almere Haven vanuit budgetten Culturele Impuls Almere Haven en popstimulering;
4. Onderzoek naar de mogelijkheid de bibliotheek van Haven te vestigen in gebouw Corrosia;
5. Evaluatie theaterfunctie Roestbak;
6. Realisatie en subsidiëren van Kunstgebouw Almere Buiten;
7. Produceren van een culturele kaart per stadsdeel en verkenning van de mogelijkheid om dit te koppelen aan Almere in Kaart;
8. Subsidie programmering kunstetelages in Almere Buiten;
9. Er komt een breed cultureel aanbod op de Esplanade waarbij de DOCA en ACM een belangrijke rol wordt toegedicht.

3.2 Het stedelijke niveau

Voor de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft Cor Wijn een model ontwikkeld voor lokale overheden. Het ringenmodel van Wijn gaat uit van zes disciplines: Media en Letteren, Cultureel Erfgoed, Beeldende Kunst en Bouwkunst, Amateurkunst en Kunsteducatie, Podiumkunsten, Film. Dit model geeft een indicatie van het gemiddelde cultuuraanbod per discipline in een gemeente, gekoppeld aan het inwonersaantal. Wanneer het ringenmodel van Wijn wordt gelegd op de voorzieningen in Almere, dan blijkt dat Almere in feite beschikt over een aardige culturele infrastructuur in alle geledingen. Zie pagina 30 t/m 41.

→ Speerpunt 'versterking culturele infrastructuur'

De omvang van de stad vraagt om een stedelijk cultuurbeleid en een stedelijke infrastructuur. Onze opdracht is een zo compleet mogelijke stad te worden. Het is belangrijk om de kwaliteit te versterken op gebieden waar we al goed in zijn. Een van de manieren om dat te bereiken is een verdere professionalisering van de gesubsidieerde organisaties, vooral op het gebied van marketing. We willen met het Directeuren Overleg Cultuur Almere (DOCA) in gesprek over een gemeenschappelijke onderzoeksagenda met ondersteuning van de afdeling Onderzoek en Statistiek van onze gemeente.

Een andere manier om de culturele infrastructuur te versterken is de verbetering van de kwaliteit van besturen van gesubsidieerde organisaties. Zowel op het gebied van cultuur als van sport zijn we hierop attent. Van alle culturele gesubsidieerde instellingen vragen we dat ze de code van Good Cultural Governance volgen en daardoor onder meer aandacht besteden aan de diversiteit binnen hun bestuur. Dat heeft betrekking op sekse, leeftijd en op een vertegenwoordiging van bestuurders met een westerse en een niet-westerse achtergrond.

Aandacht voor cultureel ondernemerschap is actueel en belangrijk. Het is duidelijk dat goede cultureel ondernemers hun financiële, maar ook hun maatschappelijke draagvlak vergroten. Het zichtbare maatschappelijke belang van een organisatie of evenement is bovendien weer voorwaarde voor financiële ondersteuning door bedrijven, bijvoorbeeld in de vorm van sponsoring. Met de gesubsidi-

Kunst en cultuur bepalen het imago en de vitaliteit van een stad

dieerde organisaties bepalen we concreet wat de invulling en resultaten van hun cultureel ondernemerschap zijn.

We willen dat Almeerders beter de weg vinden naar onze schouwburg, het filmhuis, het Stadsarchief, poppodium de Meester enzovoorts. Bovendien streven we er naar dat er aanbod is voor iedere smaak en dat al onze inwoners het aanbod waarderen.

Het is onze ambitie dat de culturele infrastructuur zich niet alleen versterkt in de komende periode, maar zich ook uitbreidt. Goede initiatieven die zich de afgelopen jaren hebben bewezen, willen we in principe graag structureel subsidiëren. Het gaat dan bijvoorbeeld om Eindig Laagland, Theater BinnensteBuiten en de Cultuurnacht. Tot 2009 ontvingen deze organisaties subsidie uit incidentele middelen, die vanaf 2009 niet langer beschikbaar zijn. Wij streven ernaar om nieuwe budgetten te creëren voor subsidiëring van dit soort initiatieven. Tenslotte heeft ook de vestiging van meer creatieve starters in Almere effect op de culturele infrastructuur. Meer zichtbare creatieve bedrijvigheid van kleine culturele aanbieders in het centrum, bijvoorbeeld in het Voetnoot gebouw, draagt immers bij aan de stedelijke beleving van onze stad. We willen nagaan of we de Voetnoot voor langere tijd voor dit doel kunnen inzetten. Bovendien willen we de profilering van deze broedplaats helderder krijgen, mede in relatie tot de Hulk en de creatieve campus Mac3Park in Almere Buiten.

→ Speerpunt 'versterking economische potentie van cultuur'

Vrije tijd/leisure is een belangrijke groeiemarkt, ook in Nederland. Cultuur als onderdeel van deze sector kost geld, maar brengt ook veel geld in het laatje. Vooral evenementen hebben een grote economische spin off. De trend (volgens het Sociaal Cultureel Planbureau) dat vrije tijd steeds intensiever wordt gebruikt, gecombineerd met een hogere financiële besteding per uur bevestigt het economische belang

van de sector. We hebben in heel Nederland, dus ook in Almere, echter te maken met kritische consumenten die een totaalpakket aan voorzieningen wensen voor een volledig dagje of avondje uit. Bij een stad van betekenis hoort ook een centrum, een stadshart, waar je prettig winkelt, horeca bezoekt, naar het filmhuis gaat en na afloop een glas drinkt met vrienden. Die combinatie van functies vraagt in het stadshart van Almere om optimaal gebruik van de ruimte (bijvoorbeeld de Esplanade), om een goede ontsluiting en bewegwijzering en om een visie op het gebruik van het Weerwater als publiekstrekker op mooie dagen. Ook een stimulerend vergunningenbeleid is een factor van belang. Voor ons als bestuur ligt hier een grote uitdaging. In feite gaat het om de inbedding van onze culturele bedrijven, die mede het economisch rendement van het stadshart bepalen. Samenwerking is echter noodzakelijk, omdat genoemde zaken het cultuurbeleid raken, maar in feite onder verantwoordelijkheid van de afdeling Economie & Wonen vallen. Wij richten ons als gemeente op de randvoorwaarden terwijl de uitvoering in de handen ligt van commerciële en not-for-profitorganisaties. Een voorbeeld van de laatste is Almere City Marketing (ACM).

Begin 2008 heeft het college, voorafgaand aan de vaststelling van de Visie Vrije Tijd, uitspraken gedaan over het evenementenbeleid. Er zijn vier categorieën onderscheiden, waarbij de tweede niet van toepassing is op cultuur: grootstedelijke evenementen, indoor sport-, outdoor Kemphaan- en kleinschalige lokale evenementen. De eerste

vinden plaats onder verantwoordelijkheid van ACM, en moeten minimaal 10.000 mensen trekken, waarvan 10% van buiten de stad. Met ACM is afgesproken dat het aantal bezoekers in een periode van vier jaar stijgt van 600.000 naar 1.000.000, dat het aantal evenementen met meer dan 50.000 bezoekers stijgt van 5 naar 8 en dat de economische spin off elk jaar met 20% toeneemt. We willen gedurende het hele jaar evenementen in de stad, zodat de Almeerders in alle seizoenen dicht bij huis hun vertier kunnen vinden. In 2011 volgt de evaluatie van de afspraken met ACM.

De evenementen op Stadslandgoed de Kemphaan zijn deels cultureel van aard. Ze hebben op lokaal niveau ook economische betekenis. De Kemphaan heeft voor deze evenementen een meerjarige subsidie ontvangen en voert zelf de regie. Zowel bij ACM als bij De Kemphaan volgen we de bedrijfsmatige resultaten.

De aanwezigheid van culturele voorzieningen is een van de factoren die de aantrekkingskracht bepaalt van een stad. Dat geldt voor bedrijven die zich willen vestigen, maar ook voor individuen, vooral hoger opgeleiden. Het aanbieden van hbo en wo betekent dat de vraag naar cultureel aanbod de komende jaren zal wijzigen. Uit recent onderzoek blijkt dat de participatie van Almeerders in landelijk perspectief voldoende is, maar dat 30% van het cultuurbezoek plaats vindt buiten de eigen stad. Wanneer we een deel van die 30% aan het culturele aanbod in Almere willen binden, betekent dit ook een extra inspanning, echter wel met een zichtbaar rendement.

FOTO: GEERT VAN DER WIJK (STADSARCHIEF ALMERE)

Cultuur is ook qua werkgelegenheid een groeisector en ook in Almere zien we kansen voor creatieve ondernemers. Uit de zogenoemde LISA-lijst blijkt dat er redelijk wat ondernemers op cultureel gebied gevestigd zijn in Almere. Ze werken echter verspreid over de stad, vaak vanuit de eigen woning. We willen dat onze dienst DMO en afdeling Economie & Wonen nagaan hoe we deze vooral kleine bedrijfjes kunnen versterken en hun groei stimuleren, bijvoorbeeld door gezamenlijke huisvesting. Daarmee haken we bovendien aan bij de landelijke groei van deze sector. Een grote publiekstrekker in cultuur, sport of recreatie staat de komende jaren hoog op de agenda. De precieze invulling is nu nog niet duidelijk, maar zal in ieder geval op het gebied van vrije tijd en leisure zijn. DMO en Economie & Wonen gaan in de komende periode gezamenlijk op zoek naar een kansrijke invulling voor Almere.

→ Speerpunt 'talentontwikkeling'

De culturele loopbaan van Almeerders start met het ontdekken van de eigen talenten, op school of thuis. Actief je eigen talent ontdekken en ontwikkelen maakt mensen tot zelfbewuste burgers. Voor een enorme groep Almeerders is het actief met hun creatieve talent bezig zijn een belangrijke vrijetijdsbesteding, als schrijver, beeldhouwer, acteur of zanger. Ook binnen de eigen leefomgeving, in de wijk, is de ontmoeting met elkaars creatieve talenten belangrijk als het gaat om de sociale cohesie en de binding met de woonomgeving. Het budget cultuurparticipatie gaat op dit vlak initiatieven stimuleren.

In Almere hebben we de jongerenorganisaties radio Airpeace en stichting Multiversum, die een voorbeeld zijn van een combinatie van talentontwikkeling en actieve participatie in cultuur. Ze zijn al jaren

actief in Almere, op het moment vanuit hun werkplek in de Voetnoot. Airpeace en Multiversum betrekken jongeren actief bij het totstandkomen van hun aanbod. De gemeente ondersteunt deze initiatieven door middel van huisvestingssubsidie. We verwachten van deze organisaties dat ze naast deze ondersteuning eigen inkomsten binnenhalen met hun specifieke aanbod.

Culture2Shock is een project dat gehuisvest is in de Meester in het stadshart. Het biedt jongeren de kans hun talent te gebruiken en te laten zien wat ze kunnen. In Almere bestaat een levendige straatcultuur waar het aanbod van Culture2Shock bij aansluit, met als doel het negatieve beeld over Almeerse jongeren weg te nemen. De gemeente wil dit initiatief blijven ondersteunen op een manier die aansluit bij de werkwijze en leefwereld van de jongeren die meedoen. Onlangs heeft Culture2Shock zich uitgebreid met de TalentAcademy waardoor meer jongeren een kans krijgen zich te ontwikkelen in dans, zang en theater.

Zowel voor Airpeace, Multiversum als Culture2Shock geldt dat we willen nagaan of de aanpak resultaten oplevert die we kunnen vertalen of verbreden naar andere talentinitiatieven voor jongeren in Almere. Wij onderzoeken de mogelijkheden om deze initiatieven te koppelen aan het plan voor de Almeriade. Hierin komen jongeren van verschillende stadsdelen door middel van een sport/cultuurcompetitie tegen elkaar uit. De kern hiervan wordt in eerste instantie gevormd door een voetbaltoernooi tussen de stadsdelen. In het groeimodel dat wij voor ogen hebben zou aanvulling met een onderdeel straatcultuur zinvol zijn.

Er is bij talentontwikkeling altijd sprake van verschillende fasen: na een kennismaking met kunst, volgt een periode waarin het individu zich ontwikkelt en tenslotte bekwaamt. Dat kan op verschillende niveaus. Voor een enkeling is sprake van creatief toptalent. Ook Almere kent bijzondere

talenten, zoals de twee jonge winnaars van het Prinses Christina Concours, een finaliste van Idols en een voormalig Nederlands kampioen human beatbox. Voor jeugd met talent willen we masterclasses organiseren in diverse disciplines, om de stap van het voortgezet onderwijs naar het kunstonderwijs te vergemakkelijken en te stimuleren.

Voor de grote groep kinderen en jongeren die met plezier hun creatieve talent gebruiken speelt kunsteducatie onder schooltijd een belangrijke rol. De koppeling van binnenschoolse kunsteducatie met een buitenschools aanbod krijgt ook vanaf 2009 een gemeentelijke subsidie onder de noemer 'naschoolse activiteiten'. Talentontwikkeling is hier de belangrijkste noemer. Scholen voor voortgezet onderwijs die meedoen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het aanbod. Samenwerking met partners, bijvoorbeeld kunstenaars in de wijk biedt kansen tot verbreding. Wij onderzoeken de mogelijkheden andere activiteiten te koppelen aan andere initiatieven van jongeren in de wijk.

Maatregelen

10. Kunst in de openbare ruimte. Opdrachten voor beeldende kunst in de openbare ruimte vanuit participatie met bewoners tot stand laten komen;
11. Onderzoek naar het publieksbereik en de bekendheid van de zomerconcerten carillons;
12. Onderzoek naar toekomstig behoefte aan muziekpodia waaronder podia voor popmuziek en klassieke muziek. Functie van de huidige popzaal wordt hierin betrokken;
13. Meerjarige afspraken, in de vorm van resultaatgerichte subsidieverlening met Schouwburg Almere, de bibliotheek, BonteHond, Suburbia, Vis à Vis en Museum De Paviljoens. Hierin afspraken maken over de code Good Cultural Governance en transparant besturen. Afspraken maken met gesubsidieerde instellingen over klantonderzoek als onderdeel van hun marketingplan;
14. Met Directie Overleg Cultuur Almere (DOCA) vaststellen van een gemeenschappelijke onderzoeksagenda;
15. Diepte-onderzoek initiëren naar de 30% cultuurbezoek buiten Almere (waar gaan Almeeders heen, wat missen ze in Almere);
16. Onderzoek naar uitbreiding van creatieve bedrijvigheid door meer jonge kunstenaars en cultureel ondernemers aan te trekken (Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling/Vrije Tijd samen met Dienst Stedelijke Ontwikkeling/Economie & Wonen). Het behoefteonderzoek naar langjarig gebruik gebouw de Voetnoot als broedplaats maakt hier onderdeel van uit.
17. Subsiëring met meerjarige intentie theater BinnensteBuiten en stadsdichter;
18. Subsiëring de Cultuurnacht en Eindig Laagland;
19. Realiseren literaire uitgaven over Almere;
20. Subsiëring masterclasses voor talentontwikkeling in meerdere disciplines;
21. Almeriade realiseren door het betrekken van actieve jongerenorganisaties die zich toeleggen op cultuurparticipatie voor onderdeel straatcultuur (voor 2009 een combinatiefunctie sport en cultuur gericht op het werven van sponsoring);
22. Komen tot nieuwe afspraken met de Kunstlinie over de rol die dit centrum zou kunnen vervullen in de veranderende kunsteducatiemarkt;
23. In samenwerking met de provincie en betrokken instellingen een evaluatie van projecten en steunfunctie op het gebied van cultuur binnen het onderwijs;
24. Evaluatie samen met de provincie van de steunfuncties voor amateurkunst (het Centrum Amateurkunst Flevoland en de Kunstlinie);
25. Beleid amateurkunst heroverwegen en de daarbij behorende regelingen zonodig aanpassen;
26. Verhoging budget kwaliteitsimpuls amateurkunstgebied voor talentontwikkeling
27. Evaluatie functionaliteit de Markwerf als gebouw voor de amateurkunst;
28. Uitwerking advies (2008) over een nieuwe museale voorziening via een stappenplan, daarna uitvoering;
29. Nieuwe taak voor beeldende kunstfunctie aan Corrosia in het kader beschikbare rijksmiddelen (BKV);
30. Stimuleringsbudget podiumkunsten verhogen voor meer professionele makers in de podiumkunsten aan Almere te binden. Instellen adviescommissie.

Wij vinden het wenselijk dat zoveel mogelijk Almeeders dichtbij huis aan culturele activiteiten kunnen deelnemen

3.3 (Boven)regionale profilering

De provincie Flevoland is onze meest nabije partner om culturele zaken voor elkaar te krijgen. Het is ook een van onze partners in het cultuurconvenant dat we als Landsdeel Midden Nederland sluiten met het rijk voor de periode 2009 – 2012. BonteHond en De Paviljoens maken deel uit van dit convenant. Deze initiatieven zijn onderdeel van de landelijke culturele basisinfrastructuur. Het perspectief van Almere, tot 2030 uit te groeien tot een van de grote steden van Nederland, betekent ook dat we een ambitie op cultureel vlak hebben die er voor zorgt dat we een complete vitale stad worden. Bij de realisatie van deze ambitie willen we samen optrekken met provincie en rijk. Het genoemde convenant biedt mogelijkheden meer aanspraken te maken op actieve deelname van het rijk bij het realiseren van een meegroeïende infrastructuur. Meer en landelijk

opererende cultuurinstellingen vergroot de aantrekkingskracht van de stad en heeft ook economische spin-off, zoals werkgelegenheid.

Samenwerking waar dit meerwaarde oplevert, maar ook een afbakening van taken, bijvoorbeeld in de aanvraag bij het landelijke Fonds voor Cultuurparticipatie en op het gebied van beeldende kunst, is iets wat alle partijen ten goede zal komen.

De provincie Flevoland heeft in zijn cultuurnota 2009-2012 acht dragers benoemd: cultureel erfgoed, podiumkunsten, cultuureducatie, beeldende kunst, bibliotheken, amateurkunst, cultuurmarketing en regionale omroep. Drie thema's verbinden deze met elkaar: jongeren, voorzieningenniveau en innovatie. We delen de prioriteit rond het Flevolands en in bijzonder het Almeers verleden, die lokaal een vertaling krijgt op het vlak van archeologie, het Stadsarchief en de heroriëntatie op de museale

invulling naar aanleiding van het advies Fuchs. Er bestaat een gezamenlijke adviescommissie podiumkunsten die oordeelt over aanvragen van professionele makers. Deze commissie heeft zijn bestaansrecht bewezen en we willen hem formaliseren. Voor de kunsteducatie en de amateurkunst wordt provinciaal een steunfunctie gesubsidieerd, terwijl Almere zelf ook geld stopt in de binnenschoolse kunsteducatie en in de steunfunctie Almere. Hoe deze organisaties zich tot elkaar verhouden willen we op korte termijn in overleg evalueren. Een bijstelling van taken en effectieve afstemming kan een mogelijk vervolg zijn. De prominente plaats die de provincie wil geven aan de landschapskunstwerken sluit goed aan bij onze prioriteiten. Dat de provincie eenmalige, bijzondere culturele activiteiten met een landelijke uitstraling wil koppelen aan het programma rondom de economische gebiedspromotie kan op onze ondersteuning rekenen. Het cultuurtoerisme naar Flevoland kan deze impuls goed gebruiken. Het ontbreken van een cultuurredactie bij Omroep Flevoland tenslotte is een gemis dat ook vanuit het culturele veld als zodanig wordt genoemd.

→ Speerpunt 'meer (top)cultuur in Almere'

De laatste jaren hebben we ons ingezet om een aantal professionele kunstenaars van landelijke betekenis aan ons te binden. BonteHond, Suburbia en Vis à Vis zijn drie voorbeelden van theatergezelschappen die vanaf 2009 voor vier jaar naast lokale ook provinciale en landelijke subsidie krijgen.

Almere wil niet alleen een sterke infrastructuur hebben als het gaat om voorzieningen zoals podia, maar het wil ook meer makers huisvesten. Dat kan op het gebied van theater, maar ook film, muziek of dans. Professionele initiatieven die geïnteresseerd zijn zich meerjarig aan ons te committeren als stad willen we faciliteren. Over vier jaar willen we meer professionele culturele organisaties huisvesten die deel uitmaken van het landelijk bestel, waarbij de landelijke financiering loopt via de fondsen of via één van de ministeries.

De ambitie meer (top)cultuur naar Almere te trekken heeft ook te maken met de programmering van Schouwburg Almere, maar ook met de grootschalige evenementen. Festivals en evenementen zijn in staat grote namen te programmeren, wat werkt als publiekstrekker, maar tegelijkertijd hebben deze ook een grote mediawaarde. Zo snijdt het mes aan

twee kanten: Almeerders en gasten van buiten hebben een cultureel aanbod van kwaliteit en Almere profileert zich in de regio en daarbuiten.

→ Speerpunt 'USP's landschapskunst en architectuur meer in beeld'

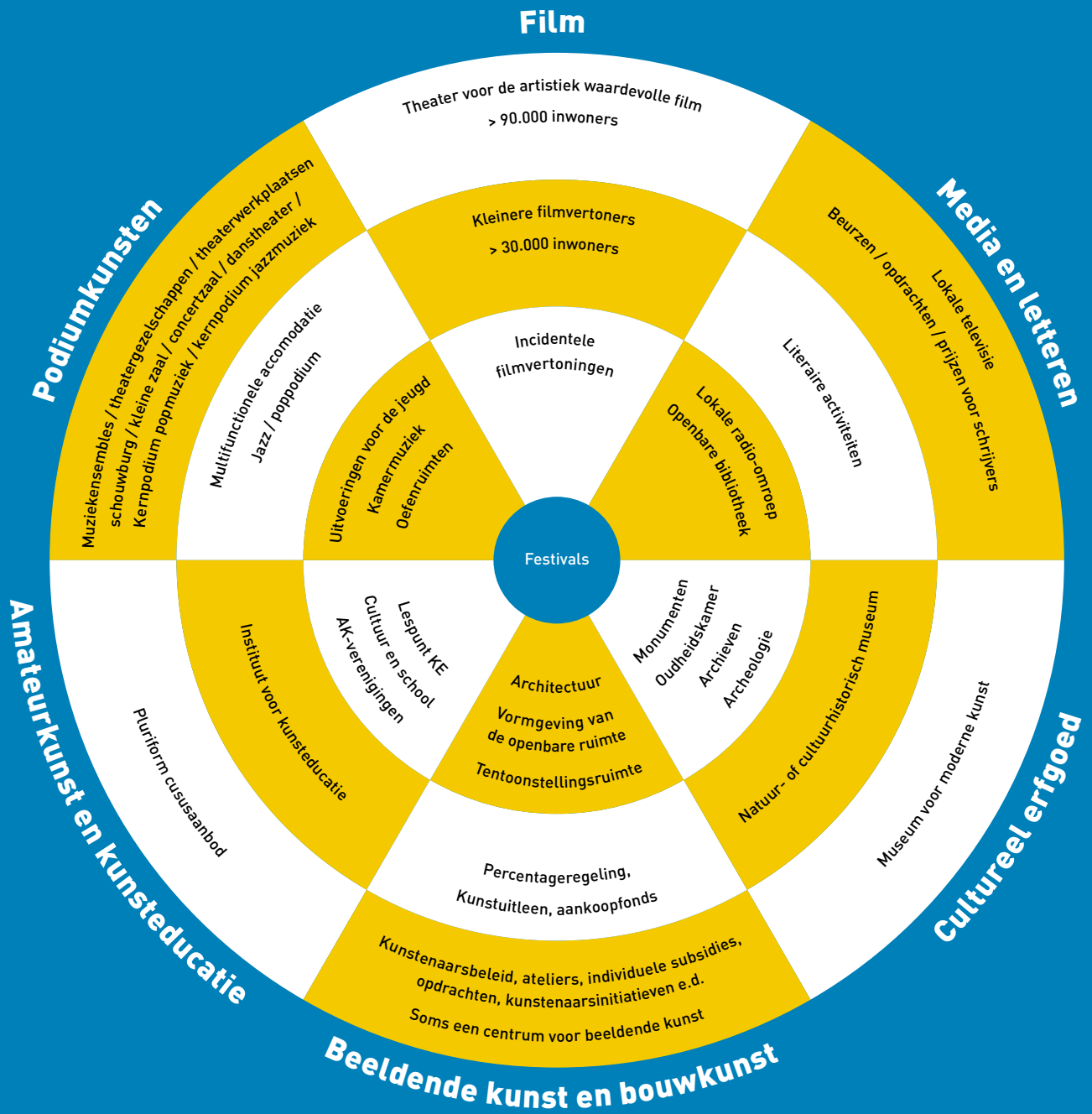
Almere behoort anno 2009 tot de tien grote steden in Nederland die elk hun eigen profiel kiezen, ook als het om cultuur gaat. In 2030 zijn we mogelijk opgeschoven naar de vijfde plaats! In dit ambitieuze gezelschap kiest Almere voor een eigen gezicht als groeistad: een stedelijke kern in een groen-blaue omgeving.

Het groen-blaue profiel, de relatie natuur – cultuur – kunst, maakt Almere uniek en levert cultuuruitingen op die we (boven)regionaal meer in de etalage willen zetten. In de Visie Vrije Tijd hebben we het al eens benoemd. Het gaat om landschapskunst als een van de USP's, die als landmark voor de stad kan dienen en architectuur gekoppeld aan de stedelijke ontwikkeling als new town.

Architectuur is een van onze USP's, die in de komende periode een impuls krijgt via een manifestatie met landelijke uitstraling. Wij willen met de provincie, CASLa, Museum De Paviljoens, ACM en organisaties voor toerisme overleggen hoe wij de landschapskunstwerken meer kunnen promoten onder buitenlandse cultuurtoeristen uit Amsterdam. Dat moet leiden tot het vergroten van de toegankelijkheid en tot de bovenregionale positionering die wij wensen, inclusief een hoger bezoekersaantal.

Maatregelen

31. Financiële reservering voor de museale voorziening in 2012 (GIP);
32. Formuleren opdracht aan ACM, Toerisme Flevoland, CASLa en Museum De Paviljoens over scherpere profilering van architectuur en landschapskunst richting toeristen in Amsterdam;
33. Architectuurmanifestatie te organiseren in 2010 en 2012;
34. Onderzoek- en evaluatieprogramma over alle genoemde maatregelen.

Figuur 1. Voor de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft Cor Wijn een model ontwikkeld voor lokale overheden. Het ringenmodel van Wijn gaat uit van zes disciplines: Media en Letteren, Cultureel Erfgoed, Beeldende Kunst en Bouwkunst, Amateurkunst en Kunsteducatie, Podiumkunsten, Film. Dit model geeft een indicatie van het gemiddelde culturaanbod per discipline in een gemeente, gekoppeld aan het inwonersaantal. Wanneer het ringenmodel van Wijn wordt gelegd op de voorzieningen in Almere, dan blijkt dat Almere in feite beschikt over een aardige culturele infrastructuur in alle geledingen.

3.4 De culturele infrastructuur volgens de zes kunstdisciplines

1. Media en letteren

Het culturele segment dat met 'media en letteren' wordt aangeduid krijgt in Almere vooral invulling via een van de gemeentelijke gesubsidieerde organisaties, de bibliotheek. Daarnaast hebben we een Stadsomroep die inwoners informatie biedt, bijvoorbeeld over culturele activiteiten in de stad. De wetgeving over financiering van lokale omroepen maakt afstemming met de rijksoverheid actueel. Almere kent de komende periode een stadsdichter, die als taak heeft het literaire landschap te versterken. Bovendien is het de bedoeling dat elke drie jaar een literaire uitgave het licht ziet over Almere, geschreven door verschillende auteurs. De functie van stadsrapper wordt beëindigd per 2009, aangezien deze werd gefinancierd uit het budget Actieplan Cultuurbereik, via Tumult. Het literair genootschap Eindig Laagland, dat de afgelopen jaren incidentele subsidies ontving, heeft bewezen aan te sluiten bij een behoefte. De kwaliteit van hun aanbod zal in het nieuwe podium in de bibliotheek nog beter tot z'n recht komen. We willen Eindig Laagland de komende jaren meerjarige subsidiëring bieden.

Bibliotheek

De bibliotheek in Almere heeft drie vestigingen: Stad, Haven en Buiten. De afgelopen jaren is gewerkt vanuit de ambitie elk stadsdeel uit te rusten met een eigen bibliotheekvestiging. Deze ambitie zetten wij de komende periode voort. In de nabije toekomst zullen ook Poort en Hout een filiaal krijgen. In verschillende wijken zijn uitleenpunten die laagdrempelig zijn, zoals op brede school De Archipel.

De hoofdvestiging verhuist in 2010 naar de nieuwbouw op het Stadhuisplein. Dat betekent een A-locatie midden in het stadshart met inhoudelijk veel meer mogelijkheden dan nu. Ook zal de 'nieuwe' bibliotheek zich de komende jaren profileren met zijn wetenschappelijke steunfunctie en met specifieke collecties rond water en new towns.

Met de bibliotheek willen we meerjarige afspraken maken over resultaatgerichte subsidieverlening. Een aantal onderwerpen heeft daarbij onze speciale aandacht. Zo willen we met de bibliotheek het gesprek aangaan over de wijze waarop de relatie met brede scholen meer inhoud kan krijgen. Een ander aandachtspunt is het podium in het nieuwe

gebouw dat de kans biedt een stedelijk literair aanbod te ontwikkelen.

Door de laagdrempeligheid en het gebruik van deze voorziening door alle lagen en kleuren van de bevolking is de bibliotheek een van de grote spelers in het culturele veld in Almere. Ze hebben een bovenregionale voorbeeldfunctie als het gaat om de presentatie van hun collectie en hun marketing is professioneel. Dat maakt ook dat samenwerking, zoals bij de Cultuurnacht, inzet vraagt van deze professionele organisatie. Initiatieven waar grote en kleine spelers met elkaar meerwaarde kunnen betekenen voor de cultureel geïnteresseerde Almeerder zijn van belang in de komende jaren. Het Stadsarchief is een vanzelfsprekende partner, maar ook andere disciplines kunnen in partnerschap met de bibliotheek een deels nieuw publiek bereiken.

Stadsdichter

Almere als groeistad heeft niet alleen behoefte aan stenen, maar ook aan verbeelding. Zoals Harvey Seifter (vice president Creativity Development by Learning) het zei: "It's time to bring in the poets". Voor Almere zal de stadsdichter deze taak letterlijk op zich nemen: in de wijken, dicht bij de mensen. Dat kan door aan te sluiten op bestaande projecten, zoals de dichtregels op huizen in de Regenboogbuurt, maar ook door zelf activiteiten te ondernemen met bewoners. Op stedelijk niveau zal hij in ieder geval zichtbaar zijn op momenten die als stad van belang zijn, zoals tijdens de Nieuwjaarsreceptie en de Cultuurnacht. De aanstelling als stadsdichter is voor bepaalde tijd, dus tijdens deze cultuurnota-periode volgt een wisseling van de wacht.

Literaire uitgave Almere

Elke drie jaar vragen we een bekende Nederlandse auteur een fictief literair werk te schrijven dat Almere als uitgangspunt heeft. Het kan gaan om de geschiedenis van onze stad, de positie als new town of Almere kan plaats van handeling zijn. Een selectiecommissie bepaalt de schrijver die wordt uitgenodigd. Dat zal voor de eerste keer in 2009 gebeuren, wat betekent dat de eerste uitgave in 2010 gereed is.

2. Cultureel erfgoed

Het feit dat we een relatief jonge stad zijn betekent niet dat we geen historie hebben. Bovendien begint die al veel eerder dan de 30 jaar dat we aan onze stad bouwen. Kennis van het verleden vergroot de waardering voor het heden. Dat geldt zowel voor het fysieke verleden in de vorm van bijvoorbeeld een scheepswrak, als een verleden in beelden zoals foto's van de inpoldering.

Ons Almeerse erfgoed willen we beter in het zicht krijgen van onze inwoners. Het Stadsarchief en de stadsarcheologen hebben het voornemen in de toekomst meer samen te werken en op termijn ook een gezamenlijke publieksruimte te creëren.

Archeologie

De gemeente Almere heeft een Bureau Archeologie, dat zich onder meer richt op publieksbereik. Naast de wettelijke taak om archeologische resten te bewaren, willen wij archeologie van eigen bodem aan een brede groep Almeerders laten zien. De beheer- en behoudtaak krijgt de komende jaren extra aandacht. Vaak gaat het hier om investeringen op langere termijn. De komende jaren brengen we in kaart wat van cultuurhistorische waarde is binnen onze gemeente. Dat biedt de basis voor beslissingen over het beheer in de periode daarna.

Het ligt voor de hand om archeologische vindplaatsen te combineren met recreatieve routes. De landschappelijke omgeving kan immers ook bekeken worden vanuit het oogpunt van historische geografie. We maken hiermee het onzichtbare zichtbaar, verhogen de omgevingswaarden en trekken de aandacht met visualisatieprojecten. Dat een zo jonge stad als Almere op nieuw land een eeuwenoude voorgeschiedenis heeft, is voor veel mensen een verrassing. Bovendien is de Almeerse historie voor onze inwoners een gemeenschappelijk referentiekader en daarom van belang in het kader van de identiteit. Uit recent onderzoek (2008) blijkt dat Almeerders van mening zijn dat archeologie Almere als stad interessanter maakt. Men noemt het bewaren van de bodemschatten, maar ook het zichtbaar maken als prioriteit, met daarnaast de suggestie om een (archeologisch) museum en een tentoonstelling op een openbare plaats te realiseren.

In 2004 is gestart met een educatief programma, dat een vervolg krijgt in de komende jaren via een basispakket activiteiten door het Bureau Archeologie, al dan niet met partners: archeologielessen voor het basis- en het voortgezet onderwijs, een jaarlijkse archeologiedag en de visualisatie van scheepswrakken. Bovendien zijn er jaarlijks terugkerende exposities, boekjes en cursussen voor volwassenen en plannen voor een voorbeeldinrichting van een Steentijd vindplaats.

Stadsarchief

Stadsarchief Almere is een jong, maar dynamisch archief. Sinds de oprichting in 2001 is met beperkte middelen op tal van terreinen werk verzet. Dat geldt vooral voor de voorwaardenscheppende taken – verwerving, beheer en behoud van archieven en

collecties – maar ook voor de publieksactiviteiten. Het Stadsarchief ziet het beschikbaar stellen van informatie over de geschiedenis van de stad Almere aan inwoners en belangstellenden als een belangrijk speerpunt: zowel in digitale vorm – de database op de website – als fysiek. Deze twee componenten zijn niet los van elkaar te zien: tentoonstellingen, publicaties of lesbrieven kun je pas maken wanneer het benodigde materiaal compleet is en toegankelijk. Tegelijkertijd hebben Almeerders recht op het verhaal over hun geschiedenis waarvan het archief de bronnen bewaart.

In haar strategische- en beleidsplannen voor de periode 2009-2012 zet het Stadsarchief deze koers voort. De publieksfunctie krijgt veel aandacht en de organisatie wil proactief reageren op de culturele ontwikkelingen op landelijk en stedelijk niveau. Een concreet uitvloeisel daarvan is haar voorstel voor het Schathuis Almere: de bundeling van diverse erfgoedinstellingen tot een aantrekkelijk cultuurhistorisch ‘knooppunt’ voor alle Almeerders en hun gasten.

Beiaardcultuur

Almere heeft als nieuwe stad zeker gevoel voor Hollandse tradities. Al in 1979 werd het eerste carillon van Almere geplaatst in de Goede Redetoren in Almere Haven. Daarnaast geven de carillons van de Lichtboogtoren en de Drieklanktoren sfeer aan Almere Stad en Almere Buiten. Sinds 1981 is voor de wekelijkse bespelingen, technische supervisie en ontwikkeling van de beiaardcultuur een stadsbeiaardier in dienst van de gemeente, Frits Reynaert. Het carillon van Haven is in 2005 en dat van Stad in najaar 2008 gereviseerd. De zomerse carillonconcerten zijn vanaf 1982 gestart en inmiddels een traditie geworden. De Beiaardkring Almere begeleidt de concerten in Haven en Stad. Tijdens deze concerten worden de carillons bespeeld door diverse gastbeiaardiers uit binnen- en buitenland. Wij gaan onderzoek doen naar het publieksbereik en de bekendheid van de zomerconcerten carillons.

3. Beeldende Kunst en Bouwkunst

Vanuit het totale beleidsterrein bekeken, valt op dat we datgene waar we sterk in zijn nog niet optimaal weten uit te buiten. Daar willen we de komende jaren verandering in brengen. Het gaat dan om de zichtbaarheid van in Almere gevestigde kunstenaars, om de tot de verbeelding sprekende architectuur en architectuurexperimenten in vele wijken, om onze stedelijke culturele organisaties Museum De Paviljoens, CASLa en Corrosia, om de landschaps-

FOTO: GEERT VAN DER WIJK (STADSARCHIEF ALMERE)

kunst, de kunst in de openbare ruimte en om de broedplaatsen. Het gaat om het zichtbaar maken van de schat die wij bezitten door onze marketing als stad, maar ook om het initiëren en innoveren door de professionele partijen die wij subsidiëren. Het kan gaan om het aanhaken bij bestaande evenementen, het op poten zetten van een architectuurmanifestatie, het uitbouwen van de Jonge Monumentendagen of de marketing van tentoonstellingen. Daar heb je allianties met organisaties van buiten Almere voor nodig, expertise en netwerken van collega's en professionele marketing die leidt tot het bereiken van een breed publiek. We zien als gemeente veel kansen, maar het is aan de professionals in het veld om die kansen daadwerkelijk te verzilveren. Daar willen we concrete afspraken over maken.

Museum De Paviljoens

Museum De Paviljoens heeft binnen de culturele infrastructuur van Almere een eigen positie. Het museum wil via een interdisciplinaire programmering hedendaagse kunst toegankelijk maken voor een modern publiek. Culturele diversiteit is daarbij een vanzelfsprekendheid omdat Almere als new town bewoners huisvest uit 'alle windstreken'. In de afgelopen jaren heeft Museum De Paviljoens een duidelijk eigen profiel ontwikkeld dat ook van experts waardering krijgt. Bijvoorbeeld via de onderscheiding in 2005 met de AICA Award voor beste museum van Nederland (Association Internationale des Critique d'Art) en de Artifex Award in 2008 voor het onderdeel dagtocht landschapskunst.

De Raad voor Cultuur heeft voor de komende vier jaar een positief advies gegeven over het meerjarige beleidsplan van het museum. Dat is een goede basis gebleken voor opname in het cultuurconvenant dat Almere sluit met het rijk. Na een onzekere periode staan we als college en raad nu duidelijk achter het museum. We hopen dat de plannen voor publiekswerving die het museum voorstaat, de komende jaren daadwerkelijk vruchten afwerpt. Over het publieksbereik en klantonderzoek maken we afspraken in meerjarig perspectief. Het belang dat we hechten aan de landschapskunst in Almere betekent dat we van Museum De Paviljoens vragen mee te denken in onze ambitie deze de komende jaren beter in de etalage te zetten.

Onze intentie om Museum De Paviljoens voor de duur van deze cultuurnota te subsidiëren heeft in het geval van het museum nog een extra reden. Het college heeft advies gevraagd over een nieuwe museale voorziening in het stadshart van Almere. Het advies dat eind 2008 verschijnt, vormt de basis voor een stappenplan dat een overgangsfase impliceert tot 2013. In het toekomstige museum zullen verleden, actualiteit en toekomst aan bod komen. Samenwerking met partners, zowel binnen als buiten Almere ligt aan de basis van het nieuwe initiatief dat mogelijk op termijn een locatie krijgt aan het Weerwater.

Beeldende Kunst in de Openbare Ruimte (BKOR)

Voor de periode 2003-2005 kende Almere een aparte beleidsnota over BKOR. Tussen 2005 en 2008 hebben we tal van activiteiten op dit terrein uitgevoerd die zijn voortgekomen uit de nota 2003-2005. Museum De Paviljoens organiseerde interactieve kunstprojecten van kunstenaars, onder meer in de Staatsliedenwijk en de Danswijk. Op het initiatief van bewonersgroepen begeleidde een medewerker van 'Mooi Zo Goed Zo' op tal van plekken in Almere de totstandkoming van kleinschalige kunstwerken. De kunstwerken in de openbare ruimte zijn eigendom van de gemeente. In onze opdracht voert Museum De Paviljoens het artistieke beheer over deze collectie beelden. De dienst Stadsbeheer voert een taak uit in het technische onderhoud van de kunstwerken.

In de jaren die voor ons liggen zien wij BKOR als een geschikt instrument om onze identiteit uit te dragen als 'Groeistad, met een stedelijke kern in een blauw-groene omgeving'. Wij zullen met de betrokken partijen nagaan hoe de landschapskunst in Almere en Flevoland beter voor het voetlicht gebracht kan worden bij toeristen.

Wij willen de culturele infrastructuur versterken en uitbreiden om bewoners in staat te stellen in eigen stad cultuur te genieten

Opdrachten voor beeldende kunst in de openbare ruimte zullen meer vanuit participatie met bewoners tot stand komen. In een document 'Beeldende Kunst Openbare Ruimte' formuleren we de uitwerking van deze nieuwe aanpak. Dit document verschijnt voorjaar 2009.

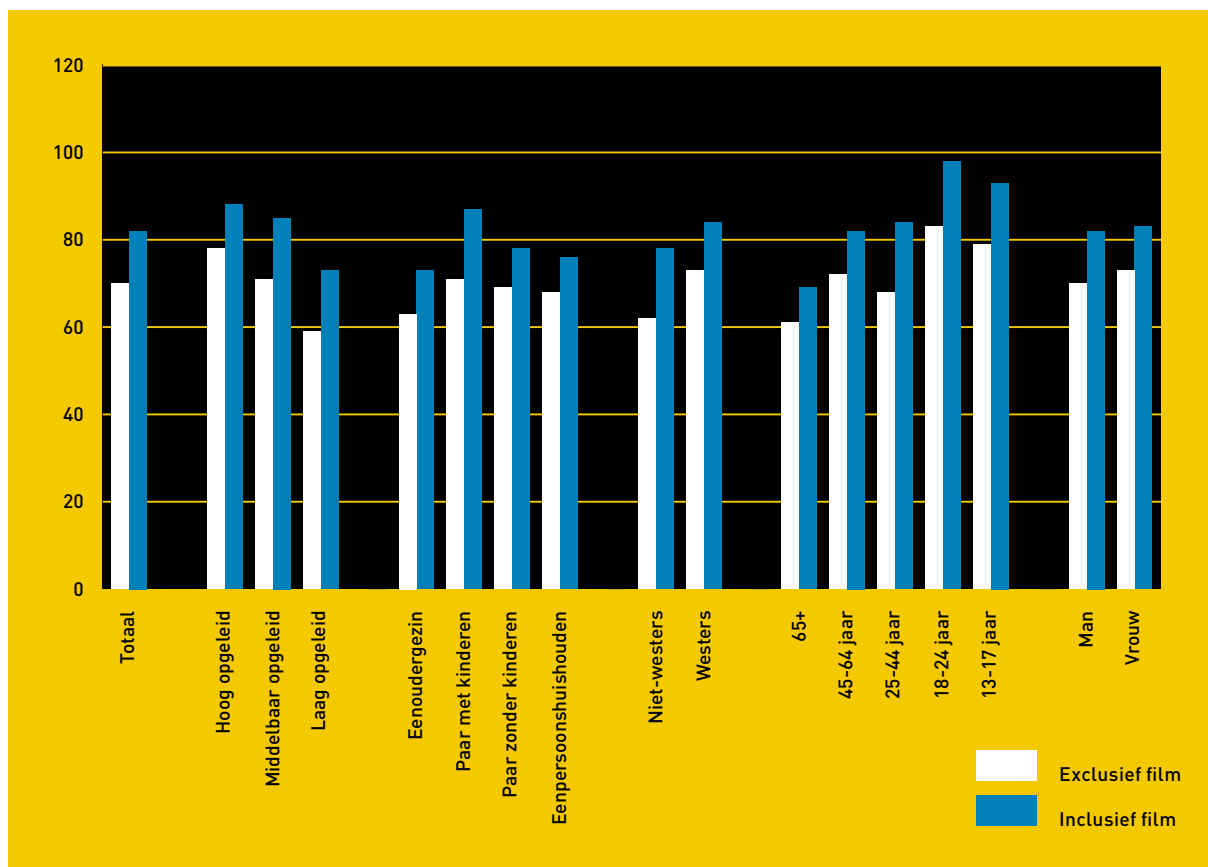
Corrosia

Tot 2009 werden Corrosia en het CBK Flevoland in een adem genoemd. Het Centrum Beeldende Kunst Flevoland had namelijk tot 2009 van de provincie de taak opdrachten te verwerven voor Flevolandse kunstenaars, hun werk te promoten bij onder meer het bedrijfsleven en tentoonstellingen te organiseren met hoofdzakelijk werk van Flevolandse kunstenaars. Deze activiteiten werden mogelijk door de zogenaamde BKV-gelden die de provincie Flevoland van het rijk ontving. Per 2009 geldt voor het hele land een andere verdeling. Almere krijgt jaarlijks een eigen budget van €150.000 voor beeldende kunst en vormgeving. Wij hebben Corrosia gevraagd een meerjarig plan te maken voor de inzet van dit geld. Voor ons is de belangenbehartiging van Flevolandse kunstenaars die het CBK de afgelopen jaren vorm gaf geen primaire taak meer. We willen onze stedelijke culturele instellingen namelijk toetsen op hun artistiek inhoudelijke keuzes, die een vertaling krijgen in het publieksbereik en de educatie. Die nadruk op een artistiek beleid is echter strijdig met het geven van prioriteit aan een exclusieve groep kunstenaars.

De locatie in Almere Haven blijft vanzelfsprekend de uitvalsbasis, maar het is goed denkbaar dat Corrosia ook bijzonder zichtbaar is in andere delen van onze stad. Een tentoonstelling als SPKNBRG zou ook in de nieuwe taakstelling goed mogelijk zijn. De keuze voor Flevolandse kunstenaars is vanaf 2009 dan echter een keuze en geen verplichting.

CASLa

CASLa neemt als Centrum voor Architectuur, Stedenbouw en Landschap een belangrijke plaats in als het gaat om de toegankelijkheid en promotie van onze stad. Stadswandelingen, fietsroutes en

Grafiek 2. Aandeel bezoekers van één of meer culturele voorstellingen en/of film in een bioscoop en filmhuis, naar persoonskenmerken.

lezingen over architectuur zijn daar een voorbeeld van. We vragen CASLA echter ook om de komende jaren in brede samenwerkingsverbanden te zorgen dat Almere echt op de regionale en landelijke kaart komt. Dat kan in de vorm van evenementen met ACM en anderen, maar ook samenwerking met architectuurcentra in den lande levert de slagkracht op waar Almere om vraagt. Communicatie met de diverse doelgroepen zoals inwoners, stedenbouwkundigen, architecten, politici, toeristen en onderwijsinstellingen vraagt om een innovatieve aanpak. Dat is vooral belangrijk omdat Almere groeit en de komende twintig jaar in beweging is, zowel op het gebied van stedenbouw en architectuur als in het gebied van de groen-blauwe omgeving.

4. Amateurkunst en kunsteducatie

Amateurkunst

Nederland kent zo'n 5,5 miljoen amateurkunstenaars die actief met kunst bezig zijn zonder dat het hun hoofdinkomensbron vormt.

Tegenwoordig raakt de term 'vrijtijds kunstenaar' steeds meer in zwang, omdat hij neutraler is. We hebben het echter over hetzelfde: mensen die in hun vrije tijd actief hun talent ontwikkelen en vaak samen met anderen een van de kunstdisciplines beoefenen. Professionele kunstenaars zijn als amateur gestart. Die doorgroei is echter slechts voor een enkeling weggelegd, maar voor een brede groep inwoners biedt deze vrijetijdsbesteding inspiratie, contact met anderen, verbreding van kennis en kunde. Amateurkunstpresentaties kennen ook een groot publiek, of het nu om theater, muziek of beeldende kunst gaat. Een stad zonder amateurkunst is een dode stad en ook eigenlijk ondenkbaar.

In Almere doet ruim 40% van de bevolking actief aan kunst. Dan praten we dus over meer dan 70.000 mensen! Bovendien is 8% van deze groep mensen actief als vrijwilliger binnen een vereniging, museum of bij een evenement. 5% is lid van een amateurkunstvereniging. Uit het participatieonderzoek 2008 naar kunstzinnige activiteiten blijkt dat de groep van 13-24 jaar in Almere boven gemiddeld

actief is met amateurkunst. In de jaren die daarop volgen, tot 44 jaar, is er een zichtbare daling, maar die trekt weer bij vanaf 45 jaar. Almeerders met een niet-westerse achtergrond onderscheiden zich niet in deelname. Uit de cijfers blijkt wel dat ook in Almere lager opgeleiden veel minder als amateur actief zijn dan gemiddeld. Hoewel er sprake is van een stijging in vergelijking met 2002, stagneert de groei.

Als overheid hebben we vooral zicht op de georganiseerde amateurs die een beroep doen op financiële ondersteuning. Dat betekent dat er ook veel gebeurt dat wij niet weten omdat het om eenmalige initiatieven gaat, zoals bij een projectkoor, of om disciplines met veel individuele beoefenaars, zoals schrijvers, fotografen en schilders. We willen stimuleren dat amateurverenigingen nieuwe vormen van samenwerking aangaan, zichtbaarder zijn in de stad, relaties aangaan met het onderwijs, initiatieven nemen om hun kwaliteit te verhogen en hun deelnemers uitdagen hun talent breder in te zetten.

Subsidieregelingen en de steunfunctie AK

Almere kent een groeiend aantal amateurkunst-initiatieven met een hogere ambitie dan de reguliere verenigingen. Het gaat hier om gevorderde amateurs

die hun talent optimaal willen ontwikkelen en die willen werken met professionele dirigenten en regisseurs. Om deze ambitie te ondersteunen is een bescheiden projectbudget aanwezig. Op termijn achten we het noodzakelijk het budget voor deze kwaliteitsimpuls te verhogen. Bovendien kennen we in Almere de basissubsidieregeling en de regeling tegemoetkoming in de huur van het theater. De huurregeling komt te vervallen en de voorwaarden voor basissubsidie maken we eenvoudiger.

Het zoeken naar een geschikte repetitieruimte of een passend podium kan voor een vereniging een hele klus zijn. We kunnen daar als overheid slechts in beperkte mate een rol bij spelen. Dat doen we door financiering van de exploitatie van de Glasbak en de Markwerf (deels) en door het realiseren van een nieuw Kunstgebouw in Buiten vanaf 2009. De functionaliteit van de Markwerf willen we opnieuw bekijken in overleg met de Kunstlinie.

Almere subsidieert een steunfunctie voor amateurkunst, gehuisvest bij de Kunstlinie. De provincie financiert bovendien het Centrum Amateurkunst Flevoland, dat aanvullend dient te zijn op de lokale steunfunctie. Gezien het feit dat amateurbesturen vrijwilligers zijn en er tussen amateurverenigingen

FOTO: ALICE BUNT

onderling vaak weinig contact is, is een meerwaarde van een steunfunctie goed denkbaar. We willen echter opnieuw kijken naar deze taak, mede in overleg met de provincie. Voor ons zijn zichtbaarheid, kwaliteit, talentontwikkeling en samenwerking daarbij kernwoorden. Bovendien is het belangrijk dat de vraag van de georganiseerde en ongeorganiseerde amateurs leidend is bij de ontwikkelde activiteiten.

Kunsteducatie

Kunst- en cultuureducatie binnen het onderwijs

De afgelopen jaren is door rijk, provincie en gemeente geïnvesteerd in cultuureducatie in het onderwijs. Dat gebeurde onder meer via het programma Cultuur en School, via de zogenaamde CEBO regeling voor het basisonderwijs, maar ook door gemeentelijke financiering van naschoolse activiteiten in het voortgezet onderwijs in Almere. Bij de vormgeving van cultuureducatie in het onderwijs spelen veel partijen een rol. De Kunstlinie heeft de provinciale taak als steunfunctie in het onderwijs, maar ook culturele aanbieders vanuit Almere en daarbuiten op het gebied van kunst en erfgoed hebben een relatie met de scholen in Almere.

Per 1 januari 2009 stopt het huidige Actieplan Cultuurbereik waar het project Cultuur en School onderdeel van uitmaakte. 2009 is een overgangsjaar dat we financieren uit het cultuurparticipatiebudget. Daarna beslissen we op basis van de evaluatie over eventuele meerjarige voortgang.

Veel basisscholen hebben cultuureducatie inmiddels een plek gegeven in hun schoolwerkplan en op scholen voor voortgezet onderwijs is ckv een van de reguliere vakken. Leerlingen ontvangen een kortingkaart die ze kunnen gebruiken bij een bezoek aan theater, film of museum. Culturele organisaties krijgen steeds vaker te maken met een expliciete vraag, een behoefte bij scholen, die zij vertalen naar een mogelijk aanbod. Voor de Kunstlinie betekent het dat hun functie alleen optimaal rendement oplevert wanneer zij hun makelaars- en bemiddelaarsfunctie verdiepen en langdurige partnerships aangaan met het onderwijs. Dat vraagt om een investering in tijd, maar ook om een houding die de klant en diens vraag centraal stelt. Daar komt dan ook nog de rol van aanbieder van kunsteducatieve producten bij. We willen in overleg met de provincie de inhoud van het aanbod en de diverse rollen van de Kunstlinie voor het onderwijs tegen het licht houden in een breder verband, waarbij we uitgaan van het belang van het kind en de jongere. We willen komen tot een heldere verdeling van taken en rollen tussen scholen en organisaties, met als doel de ontwikkeling van talenten van kinderen en jongeren in Almere optimale kansen te bieden. Dat proces van prikkeling en uitdaging van talent begint immers vaak binnen de schoolmuren.

Kunsteducatie in de vrije tijd

De Kunstlinie ontvangt subsidie om een aanbod te ontwikkelen over de volle breedte van disciplines. Uitgangspunt is de aanname dat een Centrum voor de Kunsten laagdrempelig aanbod realiseert dat complementair is aan de commerciële sector. In Almere is in toenemende mate sprake van een markt met meerdere aanbieders. We willen tot nieuwe afspraken komen met de Kunstlinie over de rol die dit centrum zou kunnen vervullen in deze veranderende context. Daarbij gaat het zowel om het cursusaanbod als om de makelaarsfunctie richting het basis- en voortgezet onderwijs. Het nieuwe gebouw aan het Weerwater biedt mogelijkheden voor alle Almeerders. Die kansen kunnen beter benut worden in de komende jaren. Voor de Kunstlinie is het in dit kader noodzakelijk zijn cultureel ondernemerschap ook in te zetten ten behoeve van derden. Alleen zo kunnen de mogelijk-

Wij willen dat Almeeders beter de weg vinden naar onze schouwburg, het filmhuis, het Stadsarchief...

heden die de locatie biedt worden benut. Samenwerking met de schouwburg is hierbij een vanzelfsprekende voorwaarde voor succes.

Naast de opdracht voor scholen en het aanbieden van cursussen in de vrije tijd heeft de Kunstlinie een derde poot die aansluit bij onze prioriteit om via cultuur te bouwen aan een hechte, leefbare samenleving. Een voorbeeld is de Kunstbus, culturele activiteiten in wijken samen met de bevolking. Tegenwoordig spreken we dan van 'community arts'. Op dit gebied zijn meer spelers actief in Almere en van de Kunstlinie vragen wij om vanuit het eigen netwerk in de stadsdelen samen te werken met anderen. De expertise en professionaliteit kunnen een meerwaarde betekenen wanneer de activiteiten en projecten in samenwerking met brede scholen, welzijnsorganisaties en onderwijs vorm krijgen.

5. Podiumkunsten

Binnen de podiumkunsten is in de afgelopen vier jaar veel veranderd in Almere. Rinus Haks gaf in zijn advies 'Verkenning Podiumkunsten' uit juni 2004 een groot aantal waardevolle suggesties, die er onder meer toe hebben geleid dat we voor de periode 2009 – 2012 kunnen bogen op drie theaterinitiatieven die een meerjarige cofinanciering kennen met landelijke subsidie. Daaruit blijkt dat we in Almere in staat zijn talentvolle makers van hoge kwaliteit langdurig aan ons te binden. Voor de periode 2009-2012 zetten wij in op een stevige basis voor deze groepen. Dat betekent dat er vrijwel geen budget meer is voor incidentele theaterprojecten. Voor de langere termijn, na 2012, is het onze ambitie om meer landelijk gefinancierde podiumkunstgezelschappen binnen te halen. Dat kunnen theatergezelschappen zijn, maar ook een organisatie actief in professionele dans, muziek of muziektheater. Vanaf 2010 willen we het stimuleringsbudget podiumkunsten uitbreiden om een financiële basis te bieden aan dit voornemen.

Theaterinitiatieven

Theater- en productiehuis BonteHond maakt onderdeel uit van de landelijke infrastructuur. Het productiehuis richt zich op jonge jeugdtheatermakers, terwijl BonteHond zelf ook familie- en schoolvoorstellingen maakt. De komende jaren richten ze zich op de ontwikkeling van beeldend, fysiek theater voor kinderen. BonteHond beweegt zich op de diverse niveaus die we in onze Visie Vrije Tijd hebben benoemd. In de diverse stadsdelen zijn ze in wijken actief met community arts projecten, op stedelijk niveau fungeren ze als professioneel gezelschap en productiehuis, terwijl de producties die ze maken een bovenregionale uitstraling hebben. Het zou een positief neveneffect van de activiteiten van BonteHond zijn, wanneer jonge makers die onze stad hebben leren kennen, hun kennismaking voortzetten door een meer structurele aanwezigheid. Het is aan ons om het talent dat zich zo met Almere wil verbinden te faciliteren, bijvoorbeeld met huisvesting zoals in een broedplaats als de Voetnoot. Voor de periode van het cultuurconvenant 2009-2012 gaan we een meerjarige subsidierelatie aan met BonteHond.

Theatergroep Suburbia

Deze theatergroep is in 2003 gestart met de ambitie stadsgezelschap van Almere te worden. Inmiddels hebben ze zich stevig geïntegreerd, via hun voorstellingen op verschillende plekken in Almere en daarbuiten. De zomervoorstellingen op De Kemphaan trekken een vast publiek en zijn een vanzelfsprekend onderdeel van ons cultureel aanbod. Met deze producties verbindt Suburbia zich expliciet met onze identiteit als stad, waarbij de blauw-groene omgeving naast de stedelijke kern staat. In de winter maakt Suburbia een reisvoorstelling voor de Nederlandse theaters. Tenslotte is er jaarlijks een kleinschalige derde productie op een locatie in Flevoland. De meerjarige afspraken die Suburbia met De Kemphaan heeft gemaakt voor de zomervoorstellingen bieden een goed kader voor de komende jaren. Datzelfde geldt voor de samenwerking met de schouwburg. We hebben als gemeente de inzet meerjarig subsidie te verlenen aan Suburbia, gekoppeld aan de meerjarige subsidie van het NFPK+. Huisvesting in de Voetnoot maakt onderdeel uit van de afspraken.

Stichting Vis à Vis

Dit locatietheatergezelschap is sinds kort gevestigd in Almere Poort. Daarmee verbinden ze zich expliciet met onze identiteit als stad, waarbij de

blauw-groene omgeving naast de stedelijke kern staat. Voor het podiumkunstenaanbod in Almere betekent Vis à Vis een verrijking door het eigen profiel van de groep. De keuze eens in de twee jaar een grootschalige voorstelling te maken, vraagt om professionele publiekswerving. Het verdient aanbeveling om op dit gebied ook de expertise van de overige culturele instellingen in Almere te gebruiken. Naast de buitenvoorstelling wil Vis à Vis ook op andere manieren zichtbaar worden in onze stad. De groep wil bijvoorbeeld actief aan de slag met kunsteducatie op de Almeerse scholen. Wij vinden dit een essentieel aspect van de plannen, omdat dit er mede voor kan zorgen dat de groep ook echt een Almeerse instelling zal worden. Wij zijn van plan om een meerjarige subsidierelatie aan te gaan met Vis à Vis, in aansluiting op de meerjarige subsidie van het landelijke fonds NFPK+.

Twee Turven Hoog festival

De stichting 2+ Producties organiseert het Twee Turven Hoog festival.

De afgelopen jaren heeft dit theaterfestival voor peuters en kleuters een flink publiek gevonden in onze stad. Met de schouwburg als podium bleek dit festival ruim 3000 bezoekers te trekken. Helaas is een vierjarig subsidieverzoek bij het landelijke Fonds voor Podiumkunsten afgewezen. Wij gaan echter uit van continuering in de komende jaren en we willen afspraken maken met 2+ Producties over de toekomst van het festival.

Kamermuziekfestival

Het Kamermuziekfestival heeft de afgelopen jaren een plek gekregen in de Almeerse samenleving. Voor de toekomst is een ambitieus plan op tafel gelegd, dat uitsluitend uitvoerbaar is als ook landelijk en provinciaal geld beschikbaar komt. Bovendien gaat de organisatie uit van een forse groei van de subsidie. Op het moment van schrijven van deze notitie is er nog geen uitsluitel over dat landelijke geld. Wanneer meer duidelijk is, gaan we met de organisatie in overleg over de toekomst van het festival.

Podia

Schouwburg Almere

Schouwburg Almere is een van de organisaties waarmee we voor de periode 2009 – 2012 willen komen tot een meerjarige resultaatgerichte subsidieverlening. In het Bedrijfsplan 2008-2011 geeft de schouwburg aan ambities te hebben voor een breed publiek een breed aanbod te verzorgen. Daarnaast wil de schouwburg cultureel-maatschappelijke evenementen initiëren die ook mensen trekken die normaal de weg naar het theater niet vinden. Dit streven is positief en we willen de noodzaak benadrukken van een diversiteit in publieksopbouw in de komende jaren. Tegelijkertijd is het zo dat de naamsbekendheid en zichtbaarheid van de schouwburg nog niet optimaal is. Binnenkort zal door belettering op het gebouw echter voor eenieder duidelijk zijn dat het hier daadwerkelijk om een 'theater' gaat. De naam Kunstlinie is voortaan exclusief verbonden aan het kunstencentrum in hetzelfde gebouwencomplex.

Schouwburg Almere staat aan de rand van het stadshart en de prachtige Esplanade is niet alleen groots, maar kan ook een barrière vormen. Hoe die ruimte te overbruggen is een uitdaging, die bij de schouwburg ligt, maar die ons ook aangaat. Publieksonderzoek zal ook de komende jaren een belangrijke rol spelen bij het realiseren van de ambities.

Theater De Roestbak

Theater De Roestbak in Almere Haven is een vlakke vloertheater voor kleinschalige producties. Een goede afstemming tussen de schouwburg en de Roestbak op gebied van de programmering is voorwaarde om de Roestbak het stedelijke profiel te laten ontwikkelen dat er in potentie is. Voor de bewoners van Haven is de Roestbak 'om de hoek', terwijl ook Almeerders uit Buiten en Poort de weg zullen vinden wanneer het aanbod genoeg uitnodigt. Ook hier is marketing noodzakelijk om de ambities te realiseren. De gemeenteraad heeft met ingang van 2008 structureel geld beschikbaar gesteld aan

stichting Corrosia, voor de Roestbak. Wij hebben de stichting gevraagd om de aanvraag voor 2009 in een meerjarig perspectief te plaatsen. In 2012 willen wij met elkaar evalueren of de Roestbak als theater blijkt te voldoen aan de vraag.

Popmuziek

Popmuziek op lokaal niveau gaat over het actief zelf popmuziek maken, het bieden van faciliteiten en over het programmeren van concerten op een podium of tijdens een evenement. De actieve participatie van jonge mensen in Almere is hoog. Voor een deel gaat dat over jongeren die in een bandje spelen of die in hun eentje gitaar spelen, drummen of popliedjes zingen. Voor zover deze jongeren niet terecht kunnen in de bestaande structuur (popcursusaanbod van de Kunstlinie, sociaal cultureel werk) bestaat de mogelijkheid beloftevolle initiatieven dicht bij huis, in het eigen stadsdeel te stimuleren door middel van het cultuurparticipatiebudget.

Voor de periode 2009-2012 versterken we wat bestaat, waardoor de humuslaag ontstaat waar straks een echte popcultuur op kan groeien. Dit betekent onder meer dat de gemeente de komende jaren bij wil dragen aan de verdere professionalisering van poppodium De Meester. Voorwaarde is wel dat het als kernpodium landelijke subsidie blijft ontvangen. Daarnaast is er een aantal niet-commerciële popfestivals waar een financiële bijdrage aan wordt gegeven: het Free Festival, Make More Music, Music & Beer en natuurlijk het Bevrijdingsfestival. Ook voor nieuwe initiatieven is ruimte. Wij verwachten dat deze initiatieven vanuit de bevolking ontstaan. Pop is namelijk typisch een terrein waar de overheid niet van bovenaf kan sturen.

De popzaal in het stadshart bleek de afgelopen periode niet rendabel en we hebben gekozen voor een gewijzigde bestemming. Het ligt in de lijn der verwachtingen dat we over tien jaar wel toe zijn aan een professioneel podium à la Paradiso, maar de keuzes die we nu maken sluiten aan op de situatie anno 2009. In 2011 bekijken we wat de stand van zaken is.

6. Film

Het Filmtheater Cinescope wordt geëxploiteerd door stichting Die Blechtrommel. Na de verhuizing vanuit Almere Haven naar het stadshart heeft deze stichting door de situering en de omvang van de locatie te maken met nieuwe uitdagingen. Een ervan is het bereiken van een groot en breed publiek.

Gezien de groei van Almere is dit de komende jaren kansrijk. Wanneer we in staat zijn meer hbo/wo opleidingen in onze stad te huisvesten zal dat bovendien een positieve impuls geven.

De Raad oordeelde in 2006 dat een filmtheater voor de artistieke film een waardevolle culturele toevoeging is op het palet van voorzieningen. Dat onderschrijven wij nu nog steeds en het structureel subsidiëren van Cinescope doen we dan ook mede met het oog op de groei van de bevolking en de verwachte groei van het aantal studenten tot 2020. Professionele marketing is voor Cinescope van levensbelang. Aandachtspunt is de natuurlijke loop van het filmtheater naar het stadshart, waarbij bezoekers voor of na de film gemakkelijk een glas pakken bij een van de horecagelegenheden. Het plan voor de toekomst dat het Filmtheater bij ons heeft neergelegd is een startpunt voor de periode tot 2012, met aandacht voor kwaliteitsprogrammering, naamsbekendheid, samenwerking, doelgroepen en personele organisatie. We overwegen om onze dienst PBS samen met DMO te laten kijken naar de stedenbouwkundige situatie rond Voetnoot en Cinescope, met het doel deze route aantrekkelijker te maken en een culturele uitstraling te geven.

De stad Almere huisvest professionals, semi-professionals en amateurs, ook op het gebied van nieuwe media en film. We willen dit talent meer in beeld krijgen en kansen bieden. Met Cinescope gaan we het gesprek aan hoe dit een praktische vertaling kan krijgen.

4. Financiën

Binnen de begroting is een bedrag beschikbaar voor cultuur van ruim € 15 miljoen. Een groot deel hiervan bestaat uit budgetsubsidie aan de culturele instellingen. In november 2008 is middels een amendement op de begroting € 150.000,- extra beschikbaar gekomen in de begroting voor sport en cultuur. In 2009, 2010 en 2011 is daardoor € 75.000,- voor cultuur beschikbaar (de overige € 75.000,- is voor sport). Dit is meegenomen in de maatregelen

en wordt besteed aan cultuurparticipatie in de wijken, de Almeriade, peuter- en kleutertheater Binnenste Buiten en masterclasses voor talentontwikkeling bij jongeren. De maatregelen voor 2009 worden volledig gedekt uit de bestaande begroting en het in de begroting verwerkte amendement. De ongedekte maatregelen in 2010, 2011 en 2012 zullen worden betrokken bij de integrale afweging bij de begrotingen voor die jaren.

Overzicht subsidiebudgetten cultuur vanaf 2009 (Alle bedragen in euro's)

	2009	2010	2011	2012
Bibliotheek	6.702.600	6.502.600	6.502.600	6.502.600
Bibliotheek Stad	6.800	806.800	806.800	806.800
Kunstencentrum de Kunstlinie	2.268.000	2.268.000	2.268.000	2.268.000
De Paviljoens	739.800	689.800	689.800	689.800
Programmakosten archeologie	21.700	21.700	21.700	21.700
Archeologie educatieve activiteiten	337.200	337.200	337.200	337.200
Programmakosten archief	120.700	120.700	120.700	120.700
Amateurkunstgroepen basissubsidie	83.400	83.400	83.400	83.400
Amateurkunst projecten	37.000	37.000	37.000	37.000
Podiumkunststimulering	130.000	130.000	130.000	130.000
Vis à Vis	175.000	125.000	125.000	125.000
Suburbia	90.000	90.000	90.000	90.000
Casla	209.600	209.600	209.600	209.600
Programmaraad Zuid-Oost Flevoland	5.000	5.000	5.000	5.000
Schouwburg Almere	3.014.800	3.014.800	3.014.800	3.014.800
Productiehuis BonteHond	155.700	155.700	155.700	155.700
Markwerf subsidie (kunstencentrum)	20.000	20.000	20.000	20.000
Popstimulering	7.600	7.600	7.600	7.600
Fonds cultuurparticipatie	285.230	285.230	285.230	275.230
BinnensteBuiten	10.000	10.000	10.000	
Almeriade/fondswerving	10.000	10.000	10.000	
Filmhuis Cinescope	173.800	173.800	173.800	173.800
Roestbak	171.500	171.500	171.500	171.500
Onderzoek uitbreiding Creatieve bedrijvigheid	10.000			
Corrosia	337.000	347.000	347.000	347.000
Lokale omroep	47.000	47.000	47.000	47.000
Culturele activiteiten Haven	48.500	48.500	48.500	48.500
BG 22-24	44.500	23.500	23.500	23.500
Realisatie BKOR	-18.900	-18.900	-18.900	-18.900
Onderhoud BKOR	29.000	29.000	29.000	29.000
Begeleiding BKOR	22.800	22.800	22.800	22.800
Masterclasses cultuur	45.000	45.000	45.000	
Matching Fonds Cultuurparticipatie	-142.930	-142.930	-142.930	-142.930
Rijksbijdrage BKV	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000
Totaal gedekt	15.047.400	15.526.400	15.526.400	15.451.400
Maatregelen cultuurnota		657.000	68.750	150.000

Planning Cultuurnota 2009-2012 (Alle bedragen in euro's)

	Maatregel	Uitvoering 2009			
	De eigen woonomgeving				
1	Inzetten budget Cultuurparticipatie op buurt- en wijkniveau om culturele ideeën te stimuleren en mogelijk te maken en zo mogelijk een cultuurscout hierbij inzetten.	142.000	(285.230 inclusief matching)		
2	Voortzetten door Corrosia van de taak publieksgerichte activiteiten te organiseren met partners uit Haven.	48.500			
3	Subsidiëring met meerjarige intentie van broedplaats BG 22-24 in Almere Haven vanuit budgetten Culturele Impuls Almere Haven en popstimulering.	44.500			
4	Onderzoek naar de mogelijkheid de bibliotheek van Haven te vestigen in gebouw Corrosia;				
5	Evaluatie theaterfunctie Roestbak.				
6	Realisatie en subsidiëren van Kunstgebouw Almere Buiten.				
7	Produceren van een culturele kaart per stadsdeel en verkenning van de mogelijkheid om dit te koppelen aan Almere in Kaart.				
8	Subsidie programmering kunstetalages in Almere Buiten.				
9	Er komt een breed cultureel aanbod op de Esplanade waarbij de DOCA en ACM een belangrijke rol wordt toegedicht.				
	Het stedelijke niveau				
10	Kunst in de openbare ruimte. Opdrachten voor beeldende kunst in de openbare ruimte vanuit participatie met bewoners tot stand laten komen.	pm			
11	Onderzoek naar het publieksbereik en de bekendheid van de zomerconcerten carillons.				
12	Onderzoek naar toekomstig behoefte naar muziekpodia waaronder podia voor popmuziek en klassieke muziek. Functie van de huidige popzaal wordt hierin betrokken.				
13	Meerjarige afspraken, in de vorm van resultaatgerichte subsidieverlening met Schouwburg Almere, de bibliotheek, BonteHond, Suburbia, Vis à Vis en Museum De Paviljoens. Hierin afspraken maken over de code Good Cultural Governance en transparant besturen. Afspraken maken met gesubsidieerde instellingen over klantonderzoek als onderdeel van hun marketingplan.				
14	Met Directie Overleg Cultuur Almere (DOCA) vaststellen van een gemeenschappelijke onderzoeksagenda.				
15	Diepte-onderzoek initiëren naar de 30% cultuurbezoek buiten Almere (waar gaan Almeerders heen, wat missen ze in Almere).				
16	Onderzoek naar uitbreiding van creatieve bedrijvigheid door meer jonge kunstenaars en cultureel ondernemers aan te trekken (DMO/VT i.s.m. DSO/E&W); Het behoefteonderzoek naar langjarig gebruik gebouw de Voetnoot als broedplaats maakt hier onderdeel van uit.	10.000			
17	Subsidiëring met meerjarige intentie de Cultuurnacht en Eindig Laagland.				
18	Subsidiëring met meerjarige intentie theater BinnensteBuiten en stadsdichter.	10.000			
19	Realiseren literaire uitgaven over Almere.				
20	Subsidiëring masterclasses voor talentontwikkeling in meerdere disciplines.	45.000			
21	Almeriade realiseren door het betrekken van actieve jongerenorganisaties die zich toelagen op cultuurparticipatie voor onderdeel straatcultuur (voor 2009 een combinatie-functie sport en cultuur gericht op het werven van sponsoring).	10.000			
22	Komen tot nieuwe afspraken met de Kunstlinie over de rol die dit centrum zou kunnen vervullen in de veranderende kunsteducatiemarkt.				
23	In samenwerking met de provincie en betrokken instellingen een evaluatie van projecten en steunfunctie op het gebied van cultuur binnen het onderwijs.	15.000			
24	Evaluatie samen met de provincie van de steunfuncties voor amateurkunst (het Centrum Amateurkunst Flevoland en de Kunstlinie).	5.000			
25	Beleid amateurkunst heroverwegen en de daarbij behorende regelingen, indien nodig, aanpassen.				
26	Verhoging budget kwaliteitsimpuls amateurkunstgebied voor talentontwikkeling.				
27	Evaluatie functionaliteit de Markwerf als gebouw voor de amateurkunst.				
28	Uitwerking advies (2008) over een nieuwe museale voorziening via een stappenplan, daarna uitvoering.	50.000			
29	Nieuwe taak voor beeldende kunstfunctie aan Corrosia in het kader beschikbare rijks-middelen (BKV).	150.000			
30	Stimuleringsbudget podiumkunsten verhogen voor meer professionele makers in de podiumkunsten aan Almere te binden. Instellen adviescommissie.				
	(Boven)regionale profilering				
31	Financiële reservering voor de museale voorziening in 2012 (GIP).				
32	Formuleren opdracht aan ACM, Toerisme Flevoland, CASLa en Museum De Paviljoens over scherpere profilering van architectuur en landschapskunst richting toeristen in Amsterdam.				
33	Architectuurmanifestatie te organiseren in 2010 en 2012.				
34	Onderzoeks- en evaluatieprogramma over alle genoemde maatregelen.				

Uitvoering 2010				Uitvoering 2011				Uitvoering 2012			
142.000 (285.230 inclusief matching)				142.000 (285.230 inclusief matching)				142.000 (285.230 inclusief matching)			
48.500				48.500				48.500			
44.500				44.500				44.500			
51.250											
								10.000			
311.250				311.250				311.250			
60.000				15.000				15.000			
28.750				28.750				28.750			
53.750				53.750				53.750			
pm				pm				pm			
				5.000							
								75.000			
20.000				20.000				20.000			
10.000				10.000				10.000			
40.000											
45.000				45.000				45.000			
10.000				10.000							
17.000				17.000				17.000			
40.000											
150.000				150.000				150.000			
75.000				125.000				200.000			
								pm			
				3.750							
pm								pm			
								50.000			

Bijlagen

Gesprekspartners cultuurnota

Anna Bilker	St. Bombarie
Joke Elzenaar	ROC Flevoland
Esther de Graaff	Corrosia/CBK Flevoland
Pim Groot	Baken Lyceum
Henk Jansen	St. Zinspelers
Kees Koekhoven	Almere City Marketing
Ellis Kreuwels	Stadsarchivaris, gemeente Almere
Joop Kuyvenhoven	Theater- en productiehuis BonteHond
Paul Macco	Kunstencentrum de Kunstlinie
Saskia Reijns	OSG De Meergronden
Quinten Faust Rijnja	Faust Theaterschool
Will van Schendel	De Schoor
Hans Sittrop	Almere City Marketing
Peter Swinkels	Schouwburg Almere
Ellie Teunissen	New Town Knowledge People
Ronald Venrooy	Corrosia/CBK Flevoland
Heleen Visscher	Bureau Archeologie, gemeente Almere
Chris Wiersma	Bibliotheek Almere

Geraadpleegde bronnen

Bij het opstellen van de Cultuurnota is gebruik gemaakt van onder meer de volgende bronnen:

- *Cultuurbezoek en cultuurdeelname Gemeente Almere*, Dimensus, (2002/2005/2008)
- *Cultuurmijders en Cultuurminnaars*, SCP (2005)
- *Investeren in Vermogen*, SCP (2006)
- *De sociale staat van Nederland*, SCP (2007)
- *Tendrapport toerisme, recreatie en vrije tijd*, NRIT (2007)
- *De vrije tijdsprofielen van de Mentality-milieus*, Motivaction (2007)
- *Atlas voor gemeenten* (2007)
- *Gemeentelijk cultuurbeleid, een handleiding*, Cor Wijn (2003)
- *Amateurkunstbeleid OK, een handreiking voor gemeenten*, Kunstfactor/VNG (2008)
- *Amateurkunst in de toekomst*, Cultuurnetwerk (2007)
- *Het is jong en het gaat uit*, Kunst en Cultuur Noord Holland (2006)
- *Zicht op... talentontwikkeling en cultuureducatie*, Cultuurnetwerk (2007)
- *Uit! naar gesubsidieerde podiumkunsten met een nieuw élan*, Commissie d' Ancona (2006)
- *Verkenning podiumkunsten*, Rinus Haks (2004)
- *Raad voor Cultuur, advies Basisinfrastructuur* (2008)
- *Nederlands Fonds voor Podiumkunsten*, adviezen Theater (2008)
- *Almere All-in*, Beleidsnota Diversiteit 2008-2010 (2007)
- *Programmaplannen van Almere Stad*, Almere Buiten en Almere Haven (2006) en Uitvoeringsplan (2008)

Afkortingen

ACM:	Almere City Marketing
BKOR:	Beeldende Kunst in de Openbare Ruimte
BKV:	Beeldende Kunst en Vormgeving
CBK:	Centrum Beeldende Kunst
DMO:	Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling
DOCA:	Directeuren Overleg Cultuur Almere
DSO:	Dienst Sociale Ontwikkeling
EZ:	Economische Zaken
GIP:	Gemeentelijk Investerings Plan
LISA:	Lan Information Server Almere
NFPK+:	Nederlands Fonds voor Podiumkunsten
OCW:	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
O&S:	Onderzoek en Statistiek
PBS:	Programmaburo Bestaande Stad
SZ:	Sociale Zaken
USP:	Unique Selling Point
VNG:	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VT:	Vrije Tijd

Colofon

Stad met verbeelding
Cultuurnota 2009-2012
Gemeente Almere

Dit is een uitgave van de gemeente Almere,
Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO).

Uitgave:
December 2008

Samenstelling:
Team cultuur van afdeling Vrije Tijd DMO

Redactie:
Marja van Tienhoven, VK-consult
SBZ/communicatie (gemeente Almere)

Vormgeving:
Frank Langedijk BNO

Fotografie:
Marieke Breed (tenzij anders vermeld)

Drukwerk:
Koninklijke Broesse & Peereboom

Oplage:
800 exemplaren

Gemeente Almere

The mark of responsible forestry